

Södertörns högskola | Institutionen för Samhällsvetenskaper

Kandidatuppsats 15 hp | Statsvetenskap | Vårterminen 2014

Varför deltar vissa mer än andra? En resursfråga?

– En fallstudie över Botkyrka Kommun.

Författare: Moussab Benmakhlouf

Handledare: Ann-Cathrine Jungar

Abstract

The purpose of this paper is to study if there is a causal relationship between socioeconomic resources and political participation. Are socioeconomic resources important for political participation? Are forms of participation important for the outcome of the political participation? These are some questions this study intends to answer. To answer these questions this study has studied the case of the municipality of Botkyrka in Sweden and therefore the case study method was used. The material was analyzed on the basis of the resource model by Sidney Verba and Nie and Robert Dahl's five criteria for democracy. The results of this study showed that in the case "Botkyrka" the socioeconomic resources largely determine how much politically involved you are. The "districts" with fewer resources were generally much less political active than those districts that had better resources. However, the study also shows that in the forms of participation that was less resource intensive, there was also less difference in the outcome of the political participation between the districts in the municipality of Botkyrka compared to the forms that required more resources. This shows that the choice of "forms of participation" is important in terms of achieving an increased political participation among those with less resources.

Keywords: Political participation, socioeconomic resources, the resource model, participation forms.

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	Fel!
Bokmärket är inte definierat.	
1.1 Ämnesval.....	1
1.2 Bakgrund	2
2. Syfte och frågeställningar	3
3. Tidigare Forskning.....	4
3.1 Dahlstedt & Hertzberg	5
3.2 Spång och Politisk Delaktighet	5
4. Teori.....	6
4.1 Vad är politiskt deltagande?.....	6
4.2 Politisk Jämlikhet – Dahls fem kriterier.....	7
4.3 Resursmodellen	8
4.4 Teoretiska Definitionerna.....	12
4.5 Hypotes.....	14
5. Metod.....	18
5.1 Fallstudie	18
5.2 Val av fall	19
5.3 Validitet och Reliabilitet	20
5.4 Generaliserbarhet	20
6. Material.....	20
6.1 Sekundärmaterial.....	20
6.2 Källor.....	21
6.3 Analysram	22
7. Analys	22
7.2 Hypotes 1.....	24
7.3 Hypotes 2.....	29
7.4 Jämlikt deltagande.....	34
7.5 Tidigare Forskning	34
8. Slutsats.....	35
Käll- och litteraturförteckning.....	38

1. INTRODUKTION

Introduktionen är indelad i två delkapitel. Först en kort redigering över ämnesvalet sedan en kort bakgrund. Anledningen till detta är att skapa en förståelse varför denna fråga är så pass viktig.

1.1 Ämnesval

Denna studie handlar om det politiska deltagandet i Botkyrka kommun, närmare bestämt om det finns en relation mellan socioekonomiska resurser och det politiska deltagandet i Botkyrka Kommun. Varför är detta viktigt och relevant fråga? För att svara på detta vill jag först börja med den första paragrafen i den svenska grundlagen.

”1 § All offentlig makt i Sverige utgår från folket. Den svenska folkstyrelsen bygger på fri åsiktsbildning och på allmän och lika rösträtt. Den förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statskick och genom kommunal självstyrelse.”

Den första paragrafen i den Svenska grundlagen från regeringsformen (Sveriges riksdag 2011) är att all makt ska utgå ifrån folket samt att ska ha rätt att uttrycka sina åsikter. När valdagen börjar närma sig har alla (rösträttsberättigade) rätt att rösta och varje röst är unik i den bemärkelsen att varje röst är lik den andre. En röst är en röst och kan inte vara mer eller mindre. Denna makt ska förverkligas genom den representativa demokratin och ett parlamentariskt statskick (Sveriges riksdag 2011). Genom allmänna val väljer vi våra representanter som genom parlamentet (riksdagen) ska ha de legislativa och verkställande funktionerna i maktutövningen, men hur ser ”maktutövandet” från folket ut? Det är där frågan om politisk delaktighet blir aktuell för det är genom politiken folket utövar sin makt, och det förutsätter då att folket är delaktig i politiken (Bäck 2008:89). Medborgarnas medverkan är kärnan i demokratin. Faktum är att demokrati är otänkbar utan medborgarnas möjligheter att fritt delta i den styrande processen (Verba, Schlozman & Brady, 1995:1). Vilka medborgare som deltar i specifika politiska aktiviteter och vilka attribut dessa medborgare uppvisar är frågor av intresse kring forskningen om politiskt deltagande. Vem deltar i politiken är en viktig fråga att ställa, eftersom de som deltar i politiken kommer att påverka politiken och den politiska dagordningen. De medborgare som kommunicerar med beslutsfattare och politiker är de medborgare vars intressen företräds när politiska och strategiska beslut skall fattas.

Rapporten *Politisk delaktighet, demokrati och mänskliga rättigheter i kommuner* handlar om politiskt deltagande och de framtida utmaningarna. Specifikt undersöker den huruvida man på nya sätt kan arbeta för att få en större politisk delaktighet. Den formella politiska jämlikheten och den reella ojämlikheten som man kan se i många resurssvaga områden leder enligt rapporten till en exkludering från det politiska systemet.

Trots att den svenska demokratin bygger på att all offentlig makt utgår från folket (se ovannämnda regeringsproposition) så speglas inte detta alltid i de politiska församlingarna, menar författarna. Orsaker till detta är att möjligheten till politiskt deltagande i grunden inte är

densamma mellan olika grupper på grund av kunskapsnivåer, arbetsmöjligheter med mera. Därför menar författarna att förutsättningarna till politiskt deltagande måste vara jämlika för att man ska kunna uppnå jämlikhet i politisk representation.

Min ambition genom denna undersökning har varit att försöka belysa de strukturella inslagen i den svenska demokratin som kan verka för en marginaliserande funktion. Rent konkret undersöker jag hur politiken och dess deltagandeformer kan ha en marginaliserande funktion i den bemärkelsen att inte alla har tillgång till den. Olika strukturella inslag som på olika sätt kan leda till att vissa marginaliserade grupper sorteras i en underordnad samhällsställning, vilket leder till att dessa grupper får det svårare att få sina röster hörda i det demokratiska systemet. Författarna talar om att det påvisas i flera tidigare studier hur ojämlikheter i deltagandet och inflytandet för dessa grupper uppkommer och reproduceras (Dahlstedt & Hertzberg 2005:262). Denna politiska ojämlikhet är enligt författarna en av de stora politiska utmaningarna inte bara i Sverige utan även i andra demokratier. För att få bukt med detta problem måste man då förbättra resurssvaga och marginaliserade gruppers möjligheter att vara engagerade i det politiska livet. Med andra ord är det politiska deltagandet en fråga om jämlikhet och demokrati vilket gör denna fråga till en väldigt viktig sådan sett ur demokratiska termer.

1.2 Bakgrund

Botkyrka kommun bildades år 1971 vid kommunreformen där flera kommuner i Sverige slogs samman genom inkorporeringar (Andersson 1993:96). År 1983 utbröt Salem som då var en del i Botkyrka kommun och bildade en egen kommun, Salem kommun. Botkyrka kommun hade år 2013 ett invånarantal på ca 87600 invånare vilket gör kommunen den femte största kommunen i Stockholms län baserat på invånarantal (Botkyrka Kommun, 2014). Idag består Botkyrka kommun av fem kommundelar; Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Tullinge och Tumba-Grödinge. Utifrån denna indelning har kommunen även delat in Botkyrka kommun i två områdesdelar Norra och Södra Botkyrka.

- Norra Botkyrka: Alby, Fittja och Hallunda-Norsborg.
- Södra Botkyrka: Tullinge och Tumba. I Tumba ingår även delområdena Storvreten, Grödinge samt Uttran.



Figur 1 Karta över Botkyrka Kommun med de olika områdes-indelningarna (Botkyrka.se).

Norra och Södra Botkyrka skiljer sig i många avseenden där i stort sett hela Norra Botkyrka är en del av det så kallade miljonprogrammet som idag är ”känd” för att vara utsatta och marginaliserade områden. Norra Botkyrka byggdes under 1970-talet som är en del av det riksomfattande projektet Miljonprogrammet (Johansson 1993:98). Södra Botkyrka till skillnad från Norra Botkyrka är bebyggd med mycket villabebyggelse och anses vara i mångt och mycket den ”rikare” delen av Botkyrka Kommuns två områdesdelar. Längre fram i studien kommer det att redogöras för de socioekonomiska resurser som bidrar till denna uppfattning.

Som jag kommer att redogöra för mer i uppsatsens teoretiska avsnitt så har individens nivå av socioekonomiska resurser påverkan på dennes möjligheter att vara en aktiv del i den politiska arenan och påverka denna. Detta potentiella problem kan förekomma i alla former av politisk delaktighet och kan påverka resultatet av den offentliga politiken. Konsekvensen med en sådan ojämlikhet är att majoriteten av den politiska makten är i händerna på ett kraftfullt och ekonomiskt privilegierad minoritet. Enligt Verba et al (1995:463) kan denna typ av ojämlikhet underminera politisk representativitet. Enligt Verba (et al 1995) så kräver en demokratisk representation att den politiska organisationen skall vara relativt väl fördelade över de stora sociala grupperna i samhället. Om denna ”fördelning av inflytande” inte råder så kommer enligt Verba politikerna sannolikt endast att visa sig vara lyhörd till de specifika, resurskraftiga minoriteter (Verba et al 1995:465).

2. SYFTE OCH FRÅGETÄLLNINGAR

Det finns en stor mängd olika faktorer som påverkar individens politiska deltagande. Genom att definiera dessa faktorer och undersöka på vilket sätt de påverkar individens möjlighet att delta ämnar jag att genom denna uppsats bidra till denna viktiga diskussion.

Syftet med denna uppsats är att öka förståelsen för faktorer som påverkar individens möjligheter till politiskt deltagande samt att studera förhållandet mellan val av deltagande-

former och det politiska deltagandet och hur detta kan relateras till de faktorer som påverkar möjligheter till det politiska deltagandet. Rent konkret ämnar uppsatsen att studera om det finns en kausal relation mellan socioekonomiska resurser och politiskt deltagande. Detta kommer att göras det genom en fallstudie om Botkyrka Kommun samt genom att skapa en analysram baserad på tidigare forskning för att testa relevansen/giltigheten av det teoretiska ramverket inom fallet Botkyrka.

Frågeställningen uppsatsen ämnar besvara är om resursmodellen äger giltighet i Botkyrka kommun? Med andra ord om resursmodellen där socioekonomiska resurser har stor påverkan på det politiska deltagandet kan förklara fallet Botkyrka. För att besvara denna fråga har jag delat in frågeställningen i sju delfrågor som tillsammans besvarar frågeställningen.

- Vilka är deltagandeformerna Botkyrka Kommun?
- Vilken av de olika kommundelarna har enligt Resursmodellen bäst/sämst resurser för att uppnå en hög politisk deltagande bland dess invånare?
- Finns det ett samband mellan resurser och politiskt deltagande?
- Vilka deltagandeformer kräver - i utövandet av den - mest respektive minst resurser?
- Har resursmodellen giltighet i Botkyrka Kommun?
- Är val av deltagandeform viktigt för att uppnå ett mer jämlikt deltagande bland alla kommundelar?

För att besvara dessa frågor måste man undersöka hur det politiska deltagandet ser ut i Botkyrka. Med det menas att man måste studera de olika deltagarformerna i Botkyrka kommun. För att kunna studera det politiska deltagandet i Botkyrka kommun måste man då först börja med att undersöka de olika formerna för det politiska deltagandet i Botkyrka samt undersöka hur dessa förhåller sig till de fem olika kommundelarna. När man har studerat dessa olika deltagandeformer kan man således rangordna deltagandeformerna efter vilka som i utövandet av dessa former kräver mest respektive minst resurser. Med resurser menas de socioekonomiska förutsättningar som enligt resursmodellen krävs för att uppnå en hög politisk delaktighet. Denna uppsats kommer förhoppningsvis att skapa en ökad förståelse över hur socioekonomiska resurser influenserar och motiverar individen till politiskt deltagande. I framtiden så kommer förhoppningsvis detta vara till hjälp när man försöker uppnå mer inkluderande politiska system.

3. TIDIGARE FORSKNING

För att kunna bilda mig en egen uppfattning över det rådande forskningsområdet samt för att införskaffa förkunskaper som innefattar politiskt deltagande så har flertalet rapporter som har undersökt det politiska deltagandet i svensk politik studerats. Dock är det som presenteras nedan de undersökningar som anses vara mest relevanta för denna studie, och som även kommer att jämföras med min egen undersökning senare i analysavsnittet.

3.1 Dahlstedt & Hertzberg

Rapporten av Dahlstedt och Hertzberg ”Demokrati på svenska” behandlar frågan om politiskt deltagande och den strukturella diskrimineringen av marginaliserade grupper i dagens samhälle. Den undersöker specifikt huruvida dessa grupper inkluderas eller exkluderas från den politiska arenan (Dahlstedt & Hertzberg 2005:262). Den menar att det idag råder en politisk ojämlikhet där det finns en tendens att marginaliserade grupper exkluderas från det politiska systemet då författarna menar att möjligheterna till ett jämlikt deltagande inte är densamma hos de marginaliserade grupperna, och detta leder till en demokratiskt problem där den svenska demokratin bygger på att all offentlig makt utgår ifrån folket (se regeringsproposition). Författarna menar att förutsättningarna till det politiska deltagandet måste vara jämlika för att alla grupper i samhället ska vara representerade.

Dahlstedt och Hertzbergs ambition med rapporten har varit att undersöka de strukturella inslagen i det politiska systemet som kan vara diskriminerande. Man menar att ojämlikheten i det politiska deltagandet leder till att de marginaliserade grupperna inte känner tillhörighet till det politiska systemet (2005:270) och därför leder detta till att de alierar sig ännu mer. Författarna menar att det är just denna känsla av tillhörighet som skapar inkludering och exkludering gentemot det politiska systemet. Rapporten visar att en stor del av områden som kan anses vara marginaliserade ofta visar en högre grad av cynism och uppgivenhet mot politik och politikerna och därför blir det politiska deltagandet mindre. Detta i sig skapar utestängningsmekanismer som kan sprida sig till andra situationer i livet där man kan uppleva en cynism gentemot samhället i stort. För att arbeta mot detta krävs då enligt författarna att man ska arbeta för att minska skillnaderna och olikheterna mellan de olika grupperna i samhället.

3.2 Spång och Politisk Delaktighet

Rapporten ”Politisk delaktighet, demokrati och mänskliga rättigheter i kommuner” av Mikael Spång på uppdrag av Sveriges kommuner och landsting handlar om det politiska systemets marginaliserande funktion sett till möjligheter för politisk deltagande. Enligt Sveriges Kommuner och Landsting rapport om politisk delaktighet så ligger grunden i det politiska deltagandet i formerna för det politiska deltagandet. Enligt denna rapport så har det skett stora förändringar i formerna för deltagande det senaste decenniet. Det politiska deltagandet som förr i tiden var begränsat till valdeltagande har idag gett upphov till ett flertal olika former av deltagande. Rapporten menar att man kan se en tendens av ökad brukarmedverkan där medborgarna engageras mer än tidigare. Exempel på dessa är medborgarpaneler och medborgarinitiativ. Formerna för det politiska deltagandet i kommunnivå skiljer sig ganska märkvärdigt där vissa kommuner är mer brukarvänliga (medborgarvänliga) än andra och vissa har fortfarande ett traditionellt perspektiv på politiskt deltagande där man framförallt begränsar sig till former av deltagande som utmärker den representativa demokratin som exempelvis engagemang i politiska partier och således deltagande i kommunala nämnder och beslutsorgan. Enligt undersökningen har de brukarvänliga deltagandeformerna lett till ett större deltagande jämförande med de traditionella deltagandeformerna. För att då få en större politisk delaktighet

och således politisk jämlikhet krävs demokrati-reformer i kommuner som leder till att folket kommer närmare politiken.

Trots att båda dessa undersökningar är omfattande anser jag att det finns rum för ytterligare en undersökning. Detta då jag anser att båda rapporterna till viss del anammar olika förklaringar till samma problem då både undersökningarna visar att det finns ett problem vad gäller politisk delaktighet bland marginaliserade grupper men undersökningarna visar två olika förklaringar till varför det politiska deltagandet är mindre hos de marginaliserade grupperna. Dahlstedt och Hertzberg menar att förklaringen ligger hos individerna där känslan av tillhörighet är det som är avgörande för graden av det politiska deltagandet. Spång menar dock att det är det politiska systemet som måste förändras då vi idag enligt Spång kan se en tendens av att deltagande i brukarvänliga deltagandeformer leder till högre politisk delaktighet än i de traditionella deltagandeformerna. Vidare finns det skillnader i min undersökning och dessa två undersökningarna, därav jag anser att min undersökning kan vara ett bidrag till denna debatt då min undersökning antar jag en annan angreppssätt då jag i första hand varken fokuserar på individernas upplevelser eller deltagandeformerna utan fokuserar på resurser som individerna uppvisar och utifrån detta relaterar till deltagandeformerna.

4. TEORI

Detta avsnitt delas in i tre delar. Först kommer en definition för begreppet politiskt deltagande att redogöras för. Den andra delen kommer att innehålla en redogörelse för Dahls teori om demokrati. Det tredje och sista delavsnittet kommer att redogöra för den teori som är av stor betydelse för undersökningen och det är resursmodellen av Verba och Nie.

4.1 Vad är politiskt deltagande?

Vad är politiskt deltagande och hur kan man mäta politiskt deltagande? För att kunna svara på denna fråga så är det intressant att tänka på vad *politiskt* deltagande innebär. För det första är det viktigt att definiera den ganska komplicerade begreppet politiskt deltagande. Politik kan definieras som en process som sker i alla nivåer i samhället. Politik från en mer traditionell synvinkel ses som en process som händer i det offentliga rummet och oftast är kopplade till statliga institutioner.

Deltagande betyder att man deltar på något sätt, man är aktiv eller har ett visst engagemang inom ett visst område. Men vad menas då med *politiskt* deltagande? Det finns en mängd olika förklaringar till vad som kan klassas som ett politiskt deltagande. Easton (1981:37) definierar politiskt deltagande som all offentlig beslutsaktivitet. Alltså politiskt deltagande begränsas till allt som rör de politiska institutionerna och det beslut som tas i dessa. Många andra forskare menar att politiskt deltagande är mycket större än så och att politiskt deltagande kan ske även i den privata sfären. Phillips (1998:23) menar att det privata är politiskt. Att kämpa för kvinnors rättigheter på det privata planet är ett politiskt ställningstagande och således en politiskt deltagande. Putnam menar att ett engagemang i en organisation men även religiösa aktiviteter

är politiskt deltagande (Putnam 1995:65, Rosenstone och Hansen 1993:15). Det finns även åsikter som menar att deltagande i demonstrationståg eller att ha på sig en politisk knapp också är exempel på politiskt deltagande (Riker och Ordeshook 1970:24).

Denna uppsats kommer att utgå ifrån Sidney Verba och Norman Nies definition av politiskt deltagande. Verba och Nie (1972:2) menar att politiskt deltagande är de "aktiviteter" av medborgare som är mer eller mindre aktiviteter som antingen influerar selektionen av politikerna eller de beslut de tar. Det basala i denna tolkning är att politiskt deltagande enligt Verba och Nie är "aktiviteter" av *medborgare*. Här betonas ordet aktiviteter och medborgare som visar att politiskt deltagande inte bara räknas i valdeltagande termer som är den mest grundläggande variabeln för politiskt deltagande (Bengtsson 2008:45). Med ordet *aktiviteter* menar Verba och Nie även andra aktiviteter, indirekt och direkta, officiella och inofficiella. Verba och Nie (1972:3) menar också att politiskt deltagande är allt som har som mål att influensera politiken/politikerna antingen genom att man påverkar valet av politikerna de beslut som politikerna tar (1972:3). Verba och Nie (1972:2) menar att ett politiskt deltagande inte är de aktiviteter som har till syfte att visa stöd till någon specifik politiker som exempelvis kampanjande för ett visst parti kan anses vara. Med andra ord är politiskt deltagande enligt Verba och Nie inte de aktiviteter som har till syfte att visa stöd till någon specifik politiker eller partier. Verba and Nie (1972:3) menar att politiskt deltagande är de politiska aktiviteter som är ämnade gentemot staten och där ingår även kommuner och landsting. Exempelvis så ingår inte deltagande i andra sfärer som skolor, arbete och volontärorganisationer en del av deras tolkning av politiskt deltagande, utan politiskt deltagande måste vara direkt gentemot "staten och dess kontrollorganisationer" (Verba och Nie 1972:5). Endast legitima aktiviteter gentemot staten kan räknas som politiskt deltagande. Med andra ord är protester eller strejker inte ett politiskt deltagande trots att dessa kan vara en kritik mot den styrande makten.

4.1.2 Operationella Indikatorerna

Denna uppsats kommer som sagt att utgå ifrån Verba och Nies definition av politiskt deltagande som är de aktiviteter som syftar till att påverka valet av politiker och/eller de åtgärder och beslut de tar (Verba och Nie 1972:2). För att undersöka detta i fallet Botkyrka krävs då att undersöka alla deltagandeformer som medborgare i Botkyrka Kommun kan engagera sig i för att *påverka valet av politiker och/eller de åtgärder och beslut de tar*. Detta har lett till fyra olika operationella indikatorer som är fyra olika deltagandeformer. Dessa är *valdeltagandet* där man påverkar valet av politiker, *medborgarförslag* där man påverkar åtgärder eller beslut som politikerna har tagit, *dialogforum* där man påverkar politikernas beslut och åtgärder samt *kandidering till kommunfullmäktige* där man själv vill påverka det offentliga beslutsfattandet.

4.2 Politisk Jämlikhet – Dahls fem kriterier

Varför är politiskt deltagande viktigt för demokratin? Varför är ett jämlikt deltagande värdefullt? Enligt Robert Dahl så är demokrati bland annat en fråga om politisk jämlikhet (Dahl 1989:109). Politisk jämlikhet förutsätter enligt Dahl inte bara att varje person har rätt att få sina

politiska intressen behandlade med lika hänsyn men också att varje person har lika rätt att säga vad hans intressen är. Det är en relativt abstrakt formulering, men enligt Dahl så kan man värdera hur politiska institutioner uppfyller principen om politisk jämlikhet utifrån fem kriterier. Dessa fem kriterier är effektivt deltagande, jämlika omröstningar, upplyst förståelse, kontroll över agendan och inkludering (Dahl 1989:9).

Den första kriteriet *effektivt deltagande* handlar om att medborgare under hela den politiska processen borde ha tillräckliga möjligheter och lika möjligheter att fram till att beslut är fattat uttrycka sina åsikter och att ha möjligheten att själva styra upp frågor på dagordningen. De ska även vid beslut kunna framföra sina egna åsikter över beslutet och lägga fram alternativ till beslut. Det andra kriteriet *jämlika omröstningar* handlar om att varje medborgare ska ha varsin röst som väger lika mycket och att detta och *endast* detta ska ligga till grund för beslut (Dahl 1989:109). Det tredje kriteriet *upplyst förståelse* handlar om att ett demokratiskt samhälle ska vara en mötesplats för idéer, fri press och yttrandefrihet. Detta förutsätter att medborgarna har fri tillgång till all information de behöver för att ta ett grundligt beslut (Dahl 1989:112). Den fjärde kriteriet *kontroll över agendan* handlar om att medborgare bör ha en kollektiv rätt att kontrollera dagordningen. Befogenhet att kontrollera den politiska dagordningen är makten att avgöra vilka politiska frågor kommer att diskuteras, i vilken ordning de kommer att diskuteras, och alternativen som kommer att beslutas om (Bachrach 1962). Det femte och sista kriteriet är *inkludering* och betonar att alla i ett land som påverkas av politiska beslut ska ha möjlighet att delta i den politiska processen (Dahl 1989:116). Med andra ord ska den politiska processen verka inkluderande och inte exkluderande och ingen ska någonsin kunna fräntas denna politiska rättighet.

Då uppsatsen ämnar studera den politiska delaktigheten så ligger fokuset på att studera kriteriet om effektivt deltagande, inkludering och kontroll över agendan. Alla dessa kriterier relaterar till varandra då *effektivt deltagande* bygger på *inkludering* där medborgare ska ha lika möjligheter att få fram sin åsikt. Har inte alla medborgare denna möjlighet kan man också propagera för att det fjärde kriteriet *kontroll över agendan* inte uppfylls då inte alla medborgare har möjligheten att påverka den politiska dagordningen och vilka frågor som ska diskuteras. Om man bryter mot något av de fem kriterierna så är inte bara den politiska processen odemokratisk, utan också oförenligt med logiken i politisk jämlikhet. Till exempel menar Dahl att om man förnekar någon medborgare tillräckliga möjligheter till effektivt deltagande innebär det att denna persons inte tas till hänsyn vid beslutsfattandet och därmed kan man förkasta principen om lika behandling av intressen vilket är en naturlig följd av logiken i politisk jämlikhet (Dahl, 1989:109).

4.3 Resursmodellen

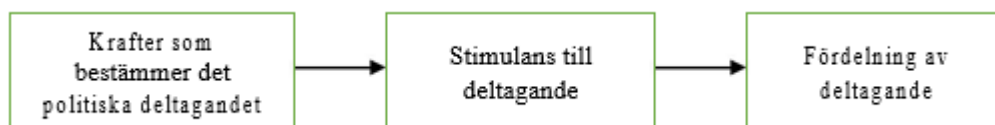
Nu när jag har redogjort för vad som menas med begreppet politiskt deltagande återstår frågan vem är det som står för det politiska deltagandet och var sker deltagandet? Det är en fråga som många forskare har behandlat och problematiserat. Det är många forskare som menar att det är den socioekonomiska statusen som är den primära faktorn som avgör det politiska deltagandet

(Leighley och Nagler 1992, Verba och Nie 1972, Verba *et al* 1995, Wolfinger och Rosenstone 1980). Andra forskare menar att den socioekonomiska statusen inte ger ett ökat deltagande utan deltagandet kan förklaras utifrån individuella rationella faktorer där individens upplevda egennytta av ett eventuellt politiskt deltagande är det som avgör om individen deltar eller ej (Blais 2000, Bimber 2001, Riker & Ordeshook 1970, Downs 1957). Downs (1957:260) menar att då människan är rationell kommer ett eventuellt valdeltagande grunda sig på individens kostnadseffektivitet i den bemärkelsen att ifall individen får ut någonting av att rösta kommer denne att rösta, i andra fall kommer denne inte att rösta. Andra forskare menar att det sociala kapitalet i form av individens tillit till det politiska systemet som möjliggörs av nätverk och socialt engagemang är det som avgör om individen kommer att delta (Putnam 2000, Finkel 2002, Dalton 2008). Andra forskare menar att det istället är institutionella faktorer som exempelvis valsystem och bakomliggande strukturer som ligger bakom ett eventuellt deltagande (Norris 2002, Franklin 2004). Det gemensamma bland många av de som förespråkar en institutionell förklaring till politiskt deltagande är att det ofta ter sig att det politiska deltagandet begränsas endast till valdeltagande i form av allmänna val. Holmberg och Oscarsson (2004:17) menar att institutionella förklaringar ger en bra inblick till att förklara varför valdeltagandet skiljer sig åt inom olika politiska system. Skillnaderna inom samma politiska system ges därför inte något större utrymme i denna typ av förklaring till politiskt deltagande.

Då denna studie syftar till att undersöka det politiska deltagandet kommer inte fokus vara på att falsifiera eller kritisera andra teorier om politiskt deltagande utan min studie kommer att utgå ifrån teorier om socioekonomiska förhållanden och där anses Verba och Nies studie vara den studien som många andra studier av politiskt deltagande och socioekonomiska förhållanden grundar sig på (Whiteley, 1995:211). Verba och Nie (1972:126) studerade förhållandena mellan socio-ekonomiska resurser och politiskt deltagande och illustrerade därefter en socioekonomisk typ av modell som en förklaring till politiskt deltagande, en modell där individer med höga nivåer av socioekonomiska resurser såsom utbildning, inkomst och sysselsättning tenderar att få de psykologiska orientationer samt organisatoriska och kommunikationsfärdigheter som motiverar och underlättar det politiska deltagandet. med andra ord, ju högre en persons utbildning, arbetsstatus och inkomstnivåer, desto mer sannolikt är det att personen är politiskt delaktig.

Verba, Schlozman och Brady har år 1995 vidareutvecklat den socioekonomiska modellen till att ytterligare behandla en faktor till ett ökat politiskt deltagande, tid. Ju mer tid i form av fritid en person har desto mer ökar chansen att delta politiskt (Verba *et al* 1995). Dock kommer jag i denna undersökning använda mig av Verba och Nies ursprungliga modell från år 1972 där tid inte var en av faktorerna för ett politiskt deltagande utan endast de socioekonomiska förhållandena i form av inkomst, utbildning och arbetsförhållanden, detta då en undersökning utav individernas fritid i antal timmar i varje stadsdel inte är genomförlig för denna typ av undersökning då det krävs en statistikinsamling som genomförs i en större skala i de olika

stadsdelarna. De socioekonomiska resurserna ger ett ökat deltagande men utifrån resurserna kommer den även bestämma vart deltagandet kommer att ske. Hur uppkommer deltagandet?



Figur 2. Det politiska deltagandet uppkomst enligt Verba och Nie.

Översatt figur från Verba och Nie (1972:9).

Figur 2 visar hur deltagandet uppkommer enligt Verba och Nie (1972:13). Det essentiella i denna process är att socioekonomiska resurser påverkar det politiska deltagandet men att även deltagandeformerna påverkar det politiska deltagandet i den bemärkelsen att ju mer resurskrävande en deltagandeform är desto mer skillnader i politisk delaktighet mellan de resursstarka och de resurssvaga.

Det första steget till ett deltagande är krafterna som bestämmer deltagandet. Verba och Nie (1972:13) menar att för att undersöka detta behöver man ställa frågan varför vissa deltar och andra inte samt varför deltar de i det sättet de deltar på? Det är här de tre socioekonomiska faktorerna kommer in då Verba och Nie (1972:13) menar att det är tre socioekonomiska faktorer som bestämmer det politiska deltagandet. Verba och Nie (1972:126) menar att ju högre socioekonomisk status en individ har desto mer resurser som förenklar ett deltagande kommer individen att ha. Individen kommer dessutom ha mer färdigheter och vara mer politiskt informerad än de individerna med lägre socioekonomisk status. Att man exempelvis har en hög inkomst men låg utbildning garanterar inte ett ökat politiskt deltagande utan det är tillsammans med utbildning och arbetsförhållanden som färdigheterna skapas. Ett av dessa tre resurser är utbildning där Verba och Nie menar att genom utbildning får man de resurser som Verba och Nie kallar för "civic skills" medborgerlig kompetens. Verba och Nie menar att medborgerlig kompetens är de kommunikations och organisatoriska kapaciteter som är essentiella för ett politiskt deltagande (Verba och Nie 1972:125). Genom utbildning får man organisatoriska färdigheter (Verba och Nie 1972:181) som exempelvis att delta vid möten då man som politisk aktiv i exempelvis kommunen får delta vid flera olika möten i allt från nämnder, fullmäktige, medlemsmöten, partiliansmöten och annat. Genom utbildning får man även kommunikationsfärdigheter som exempelvis hur man skriver politiska dokument eller hur man skriver ett medborgarförslag. Dessa är mycket mer benägna att involvera sig i politiken då de har de resurser som krävs för detta (Verba och Nie 1972:181). Till skillnad från någon som inte har en utbildning så man kan då förvänta sig att denne inte har de organisatoriska resurserna som utbildning ger och således kommer att delta mycket mindre i de politiska deltagandeformer där dessa resurser krävs.

Sysselsättning är den andra resursen i den socioekonomiska modellen. Sysselsättning bidrar även den till en ökat medborgerlig kompetens då enligt Verba och Nie (1972:126) ger

sysselsättning vissa kompetenser eller attityder som leder till ett större politiskt deltagande. Exempelvis att kunna göra sin röst hörd och att kunna samarbeta med andra en del av det politiska arbetet, likaså i arbetet så är samarbete mellan kollegor oftast en nödvändighet då man måste kunna argumentera för sin sak. Den som är arbetslös har en mycket mindre chans att kunna anamma dessa resurser än den som arbetar och därför är sysselsättning en av de tre resurser som tillsammans bildar det som Verba och Nie (1972:13) kallar för ”civic skills” som kan översättas till medborgerlig kompetens.

Den tredje och sista resursen är inkomst. Verba och Nie (1972:97) menar att individer med lägre inkomst har en högre tendens att delta mindre än personer med högre inkomst. Personer med en ”låg” yrkes status som arbetar med jobb som betalar vid eller nära minimilönen tvingas ofta tillbringa en större del av sin tid och sina begränsade resurser på att upprätthålla en tillräcklig inkomst än personer i högre inkomst. Individer med högre socioekonomisk status tenderar också att få mer ”tryck” genom interaktioner med andra från med hög status angående vikten av att delta.

Nu när vi vet varför vissa deltar och andra inte återstår frågan varför deltagandet ser ut som det gör? Verba och Nie (1972:9) menar att för att undersöka detta behövs tre komponenter besvaras; Vad är frekvensen av deltagandet? Hur formar sig deltagandet? Varifrån kommer deltagandet? Verba och Nie (1972:56) menar att beroende på deltagandeformernas struktur attraherar den olika typer av deltagare. För att då relatera till de fyra olika typer av deltagandeformer som Verba och Nie redogjorde för som återges i punkt 4.1 så menar Verba och Nie att de deltagare (medborgare) som deltar i en viss typ av de fyra typer så är sannolikheten större att denne kommer att delta i andra deltagandeformer inom denna typ än i andra typer av deltagandeformer (1972:57). För att exemplifiera detta så menar Verba och Nie att om en medborgare deltar i den fjärde typen av deltagandeform ”organization activity” som innefattar medborgardialog så kommer denne person delta mer i sådana typer av deltagandeformer än att delta i andra typer som exempelvis den andra typen ”the electoral process” som innefattade partiaktiviteter. Vilka är det då som deltar i dessa olika typer av deltagandeformer? Verba och Nie (1972:51) menar att deltagandeformerna differentierar sig i hur svår eller resurskrävande en deltagandeform är:

This dimension is similar to the criterion for differentiating political acts that has been the usual one within the literature: How “difficult” is the act? We are interested in the amount of time and effort needed for an act of participation but more so in how much initiative is needed by the individual in choosing when and how to act.

Detta innebär att ju mer resurskrävande en deltagandeform är kommer den att attrahera fler individer med högre resurser än individer med lägre resurser i form av utbildning, inkomst och arbetsförhållanden. På samma sätt kommer en icke resurskrävande deltagandeform att attrahera mer individer med lägre resurser än individer med högre resurser. För att relatera detta till fallet Botkyrka kommer jag att studera vilka deltagandeformer som medborgarna i Botkyrka kan delta

i och utefter dessa undersöka hur resurskrävande varje deltagandeform är utifrån definitionen ovan.

4.3.2 Hur används resursmodellen för uppsatsens syfte

Resursmodellen kommer att användas i denna uppsats genom att jag utifrån resursmodellen formulerar två hypoteser som jag ämnar undersöka. Denna undersökning genomförs på aggregerad nivå då jag inte ämnar undersöka individernas beteenden sett till den politiska delaktigeten utan undersöker kommundelar och dess politiska deltagande baserat på dess resurser. Dock så undersöker jag endast Botkyrka kommun vilket har sina fördelar i en teoriprovande studie som denna undersökning är då om man gör studie på en internationell nivå så kan andra aspekter spela roll som exempelvis val av demokratisystem, demografiska komponenter etc. Men i och med att jag genomför denna undersökning endast i Botkyrka kommun så konkurrerar alla på samma nivå och spelar på samma ”spelplan”, därför anser jag att en teoriprovande undersökning av denna typ ska inte genomföras på ett internationellt plan.

4.4 Teoretiska Definitionerna

Här nedan redogörs för de tre teoretiska definitionerna som är det essentiella för ett politiskt deltagande enligt Verba och Nie. Jag kommer att undersöka hur de tre olika resurserna förhåller sig till varje kommundel, detta är viktigt för att sedan kunna studera förhållandet mellan resurser och politiskt deltagande i varje kommundel.

4.4.1 Sysselsättning

Tabell 1: Öppet arbetslösa och personer i arbetsmarknadsåtgärder i åldern 20-64 i de olika kommundelarna år 2014

Kommundel	Snitt av befolkningen
Tullinge	3,1 %
Tumba	6,8 %
Hallunda/Norsborg	13,4 %
Alby	14,4 %
Fittja	14,8 %

Tabell 1 visar hur många procent av befolkningen över 18 år som är arbetslösa eller ingår i arbetsmarknadsåtgärder inom varje kommundel år 2013. Tullinge har det totalt överlägset minsta snittet där endast 3,1 % av Tullinges befolkning över 20 år är arbetslösa. Tumba som tillsammans med Tullinge utgör Södra Botkyrka har en arbetslöshet på 6,8 %. Norra Botkyrka (Hallunda/Norsborg, Alby och Fittja) visar en högre andel arbetslöshet där i Hallunda/Norsborg

så var 13,4 % arbetslösa samt att Fittja och Alby hade båda en relativt hög arbetslöshet på 14,4 respektive 14,8 %.

4.4.2 Utbildning

Tabell 2: Andelen personer (över 20 år) med avslutad eftergymnasial utbildning (minst 3 år) samt snittet baserat på 2011 års befolkning.

	Eftergymnasial, minst 3 år	Snitt av befolkning
Tullinge	2560	26.6%
Tumba	2565	18.2%
Alby	1086	13.5%
Hallunda/Norsborg	1400	12.8%
Fittja	488	10.1%

Utbildning var en av de tre resurser som Verba utgick ifrån när de byggde upp resursmodellen. Enligt Verba (et al 1972) är utbildning en av de viktigaste resurserna för att uppnå ett högt politiskt deltagande då det är genom utbildning man får kommunikations och I Botkyrka kan vi se en ganska anmärkningsvärd skillnad i politiskt deltagande där återigen så är det Tullinge som har den högsta andelen resurser där 26.6 % av Tullinges befolkning hade en avslutad eftergymnasial utbildning på minst 3 år. Den kommunal som hade det minsta procentsnittet var Fittja där 10.1 % av Fittjas invånare har en eftergymnasial utbildning på minst 3 år. Rangordningen för ”utbildning” var densamma som resursen ”sysselsättning” förutom en skillnad där Alby och Hallunda/Norsborg byter plats då Alby hade en procentsnitt på 13.5 % och Hallunda/Norsborg 12.8 %. Tumba innehar plats 2 precis som i resursen sysselsättning. Ännu en gång kan vi konstatera att Tullinge är den kommunal med bäst resurser och Fittja den kommunal med minst resurser.

4.4.3 Inkomst

Den tredje resursen är inkomst. Detta mäts genom medelårslön (2013) för varje kommunal.

Tabell 3: Medel årslön bland inkomsttagare för de olika kommunerna.

	Medel årslön (kr)
Tullinge	309 600
Tumba	257 733
Hallunda/Norsborg	212 600
Alby	191 100
Fittja	170 200

Vi kan konstatera att Tullinge ännu en gång är den kommundel med bäst resurser då i resursen inkomst så har Tullinge den högsta medelårslönen som ligger på 309 600 kronor. På plats två hittar vi ännu en gång den andra kommundelen i Södra Botkyrka Tumba som har en medelårslön på 257 733 kronor. De tre sista platserna innehas av de tre kommundelarna i Norra Botkyrka där Hallunda/Norsborg har en medelårslön på 212 600 kronor och Alby 191 100 kronor. Den kommundel med sämst resurser vad gäller inkomst men även de andra två resurserna utbildning och sysselsättning är Fittja som har medelårslön på 170200 kr. En rangordning av de olika kommundelarna utifrån resultatet av undersökningen stod fast att i alla dessa tre resurser så stod Tullinge i topp samt Fittja i botten. Plats två hade Tumba i alla de tre resurserna och plats tre hade Hallunda i två av tre resurser (Inkomst och Sysselsättning). Under ”Utbildning” så intog kommundelen Alby plats tre och Hallunda fyra. Utifrån denna undersökning kan vi konstatera att den totala rangordningen för alla tre resurserna kombinerat ser ut på följande sätt:

Tabell 4 - Totala Rangordningen över de tre resurserna.

Kommundel	Rangordning
Tullinge	Plats 1
Tumba	Plats 2
Hallunda/Norsborg	Plats 3
Alby	Plats 4
Fittja	Plats 5

4.5 Hypotes

För att pröva teorin kommer jag att utifrån teorin urskilja två hypoteser som jag genom analysen ämnar undersöka. Utifrån Resursmodellen kan man nu urskilja två hypoteser.

4.5.1 Hypotes 1

H1: Att det politiska deltagandet i Botkyrka Kommun ska följa den totala rangordningen av de tre resurserna (socioekonomiska förutsättningarna) som enligt Verba och Nie leder till ett större politiskt deltagande.

Vad förväntar jag mig då av hypotes 1? Jag förväntar mig enligt resursmodellen att den kommundelen med bäst resurser ska inneha den största andelen av politisk delaktighet, samt den kommundelen med sämst resurser bör också ha den minsta andelen av det politiska deltagandet i kommunen. I och med att Tullinge stod i toppen i alla resurser (utbildning, inkomst och sysselsättning) så kan vi då anta att enligt resursmodellen av Verba och Nie bör Tullinge ha den *högsta* andelen av det politiska deltagandet i Botkyrka Kommun jämfört med andra kommundelar då den är den mest resursstarke. Vi kan också förvänta att Fittja som hade den minsta andelen resurser i de tre socioekonomiska resurserna varje resurs också ska ha den lägsta

andelen av politisk deltagande i Botkyrka jämfört med de andra kommundelarna då Fittja är den mest resursvaga kommundelen i Botkyrka kommun. Vi kan också förvänta oss att Tumba som hade plats nummer två i alla resurser också ska ha den näst bästa politiska deltagandet i Botkyrka. Då plats tre och fyra skiljdes åt i ett avsnitt kan vi då förvänta oss enligt Resursmodellen att det politiska deltagandet bör vara någorlunda snarlikt men kan skilja sig litegrann men där Hallunda/Norsborg totalt sett ska ha en högre andel politisk delaktighet än Alby.

4.5.2 Hypotes 2

H2: Att i de mest resurskrävande deltagandeformer ska vi kunna urskilja en stor skillnad mellan den mest resursstarke och den mest resursvage. Men att i de minst resurskrävande deltagandeformerna ska skillnaden mellan kommundelarna inte vara stora utan vi antar att de resursvaga områden ska visa en större politisk delaktighet i de deltagandeformer som är minst resurskrävande än de i de mest resurskrävande.

För att studera hypotes två krävs en undersökning över vilka deltagandeformer är mest resurskrävande respektive minst resurskrävande. Hur ska man då undersöka hur resurskrävande en deltagandeform är? Jag kommer då att utgå ifrån Verba och Nie definition av de egenskaper som ett resurskrävande deltagandeform uppvisar och dessa är tid och medborgerlig kompetens som Verba et al kallar för "civic skills". Hur mycket *tid* det krävs för att utföra en viss deltagandeform, samt hur mycket *förkunskaper* krävs för att kunna delta i en viss deltagandeform är frågor som jag ämnar besvara för att avgöra hur pass resurskrävande en viss deltagandeform är.

4.5.3 Operationella indikatorerna

De olika formerna av politiskt deltagande gör det svårt för forskare att bestämma vilka deltagandeformer som man ska inkludera vid en undersökning om politiskt deltagande. Utifrån Verba och Nies tolkning "Political participation refers to those activities by private citizens that are more or less directly aimed at influencing the selection of governmental personnel and/or the actions they take" av politiskt deltagande kommer fyra former av politisk deltagande att undersökas i denna studie.

1. Valdeltagande

Valdeltagandet som undersökningen har utgått ifrån är det allmänna valet år 2010. Valdeltagande är den mest uppenbara formen av politiskt deltagande då det är den deltagandeformen som avgör selektionen av politikerna och partierna som ska styra den kommande mandatperioden. Med andra ord kan man säga att valdeltagandet är den viktigaste och avgörande deltagandeformen. Verba & Nie (1972) menar att politiskt deltagande är all den aktivitet av medborgarna som är mer eller mindre direkt ämnad till att påverka selektionen av politikerna och/eller att påverka de val de gör eller kommer att göra. Valdeltagandet följer alla de kriterier som Verba och Nie lägger fram för att en politisk aktivitet ska kunna anses som ett

politiskt deltagande. I valen så påverkar man selektionen av politikerna genom att man själv väljer vem man vill lägga rösten på.

Hur resurskrävande är det att delta i val? Delta i val (riksdag, landsting och kommun) gör man i Sverige en gång var fjärde år. Med andra ord kräver ett valdeltagande väldigt lite resurser i form av tid. Sett till medborgerlig kompetens så är den inte resurskrävande då man kan delta i valet oavsett hur mycket kompetens man har. Det finns ingen krav att man ska vara utbildad eller ha ett jobb för att delta i val därför kan man argumentera för att valdeltagandet är av de fyra deltagandeformerna den deltagandeform som är minst resurskrävande. Man har en röst som man lägger och alla röster väger lika mycket samt så har alla lika rätt till sin röst oavsett hur mycket eller lite resurser man har.

2. Medborgarförslag

Vad är medborgarförslag och hur resurskrävande är denna deltagandeform? I Botkyrka Kommun har man sedan år 2005 kunnat lämna in medborgarförslag till kommunen. Man kan lämna ett förslag i allt som rör kommunens verksamhet och det som kommunen själva ansvarar för. För att få lämna medborgarförslag måste du vara folkbokförd i kommunen, därför är det endast Botkyrkaborna som kan lämna medborgarförslag till kommunen trots att man kanske arbetar i Botkyrka och påverkas av de politiska besluten i Botkyrka. Alla medborgarförslag väcks vid kommunfullmäktiges sammanträden en gång om månaden som sedan bestämmer och vidarebefordrar förslaget till den nämnd som de anser är bäst lämpad att svara på förslaget. I vissa enskilda fall där ett visst medborgarförslag har stor ”uppsbackning” bland kommunens invånare så svarar själva kommunfullmäktige på förslaget. Men oftast vidarebefordrar man dessa till kommunens nämnder som efter att ha fått ta del av förslaget diskuterar medborgarförslaget närmare och mer detaljerat och svarar sedan till personen som har lämnat in medborgarförslaget. Den som har lämnat in förslaget har självfallet rätt att närvara vid mötet för att kunna argumentera för sitt förslag. Alla medborgarförslag väcks i kommunfullmäktige och det är medborgarens rättighet, däremot finns det ingen laglig beslut att kommunen måste anta och godkänna förslaget. Medborgarförslag är den näst mest resurskrävande då den kräver mycket förkunskaper. Man måste ha en god tillsyn i den kommunala politiken och lagstiftningen då medborgarförslag endast tillgodoses utav kommunen så måste förslaget vara inriktad på ärenden som kommunen har ett mandat att ändra på. I Botkyrka kommun finns en annan form som är liknande medborgarförslag där man kan lämna synpunkter, detta då medborgarförslaget till skillnad från allmänna synpunkter krävs att man lämnar ett konkret förslag med lösning eller åtgärder till det problemet man ämnar kommunen att undersöka och det måste vara relaterat till något som kommunen själv kan ändra på. Att exempelvis klaga på kommunens service för äldre skulle inte godkännas som medborgarförslag utan som synpunkter. Ett exempel på ett medborgarförslag är områden som rör samhällplanering eller trafikfrågor. Här förväntar vi oss att skillnaderna mellan kommundelarna ska följa den ”totala resursrangordningen”.

3. Kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige

Kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige är en offentlig handling vilket gjorde datainsamlingen avsevärt mycket lättare. Varför jag har valt att undersöka kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige är att det ger en bra inblick över det politiska deltagandet. Alla de som kandiderar till någon politisk institution som exempel kommunfullmäktiga är engagerade i partier och det är genom partier man blir förtroendevald och på så sätt kan man anta att den även speglar befolkningens deltagande i allmänhet. I Botkyrka kommun så finns det totalt nio partier representerade i kommunfullmäktige för mandatperioden år 2010-2014 och dessa är Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Folkpartiet, Moderaterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna, Tullingepartiet och Botkyrkapartiet. I undersökningen så har fullmäktigelistan för varje parti studerats och kategoriserats utifrån kandidaternas bostadsort. Vad innebär en kandidering till kommunfullmäktige och hur resurskrävande är en sådan kandidering? Att stå i valsedel är en måttstock för att vara partipolitiskt engagerad. Står man i valsedeln för ett visst parti kan man anta att denne person i mångt eller lite varit engagerad i partipolitiken. Det krävs att man närvarar vid möten samt att man i vissa fall tar sig an ett lokalt partiuppdrag eller närvarar vid lokala partiaktiviteter. Här krävs det resurser i framförallt medborgerlig kompetens genom sysselsättning då ett engagemang inom det lokala partiet kan jämföras med det samarbete mellan kollegor i ett visst jobb. När man arbetar så arbetar man för ett specifikt ändamål oavsett vad eller vilken bransch man jobbar i och man jobbar oftast tillsammans med andra. Likadant gäller det när man är engagerad i ett lokalt parti så arbetar man tillsammans för att partiet ska bli starkare i just detta parti och det krävs ett engagemang om än i olika nivåer men ett engagemang krävs för att partier ska bli starkare. Men även utbildning är en viktig faktor då den ger resurser som krävs för ett politiskt arbete i den bemärkelsen att när man kandiderar så krävs det att man har en valkampanj och är beredd att ta diskussioner och debatter gällande sin egen politik som man vill framföra. Blir man dessutom invald i kommunfullmäktige så krävs det mycket från den personen då man måste närvara vid kommunfullmäktigemöten. Att kandidera till kommunfullmäktige är därmed också den deltagandeform som kräver mest resurser.

4) Dialogforum

Vad är dialogforum och hur resurskrävande är detta? Dialogforum är en mötesplats för Botkyrka kommuns invånare där medborgarna har möjlighet att träffa de lokala politikerna för att diskutera och ställa frågor rörande den kommunala politiska verksamheten. Genom detta får invånarna möjlighet att själva vara med och påverka lokala beslut samt ha en regelbunden kontakt med de som tar besluten (politikerna). I Botkyrka Kommun finns det sex dialogforum baserat på de fem kommundelarna Alby, Fittja, Hallunda-Norsborg, Grödinge, Tumba och Tullinge. Grödinge som tillhör kommundelen Tumba har ett eget dialogforum men i statistiken så kommer Grödinge att redovisas som en del av Tumba. I varje dialogforum utses elva lokala politiker från de nio partierna representerade i Botkyrka Kommun och dessa utses av kommunfullmäktige. Dessa elva politiker ska ha en god lokalkännedom och i de allra flesta

fallen så bor politikerna själva i det dialogforum man sitter i. Dialogforumsmötena sker 4-6 gånger om året i varje kommun. Värt att nämna är att dialogforumen inte är beslutsfattande organ utan endast en mötesplats där invånarna kan möta politikerna. Då en del av min undersökning är att undersöka frekvensen av det politiska deltagandet så är antal besökare i dialogforumen en bra måttstock. Då Dialogforum är ett mötesrum för de lokala invånarna och de lokala politikerna att mötas så är det även ett tillfälle för invånarna att kunna påverka politikerna. Därför är ett besök till dialogforum en form av politiskt deltagande trots att man inte tar politiska beslut i dialogforumen. I dialogforum diskuterar man med lokala politiker. Det finns i princip inga begränsningar i vad man kan diskutera och diskussionen är inte formell i den bemärkelsen att den inte sker i form utav ett möte utan mer i form av en fika. Den är inte resurskrävande då det enda som krävs är att man ska kunna tala det svenska språket och på så sätt kan man delta i diskussionerna. Man kan ta upp vilka ämnen man vill och meningen är att man ska få närmre kontakt med politikerna. Till skillnad från medborgarförslagen så är resultaten av dessa möten inte beslutsfattande utan ses endast som synpunkter. Medborgarförslagen är förslag som skickas vidare till kommunfullmäktige och därför sätts större krav på medborgarförslagen. Dialogforum är då efter valdeltagandet den deltagandeform som är minst resurskrävande.

Tabell 6 – Totala resurskrävande rangordningen

Deltagandeformer	Rangordning
Kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige	1. Mest resurskrävande
Medborgarförslag	2. Näst mest resurskrävande
Dialogforum	3. Näst minst resurskrävande
Valdeltagande	4. Minst resurskrävande

5. METOD

Det metodologiska kapitlet är indelat i fyra olika delkapitel. Först kommer val av metod att diskuteras. Det andra delkapitlet kommer behandla en diskussion om kritik av källorna och den tredje delkapitlet kommer att diskutera hur man kan uppnå en hög grad av validitet och reliabilitet. Slutligen kommer jag konstruera ett analytiskt ramverk som kommer att användas för att analysera påverkan av socioekonomiska resurser på politisk deltagande i Botkyrka.

5.1 Fallstudie

Denna studie ämnar till att undersöka den politiska delaktigheten i Botkyrka kommun och hur socioekonomiska resurser kan påverka den politiska delaktigheten. I och med den komplexa forskningsfrågan så är en fallstudie av en kvalitativ metod den metod som är mest lämplig. Bryman (2008:75) menar att en fallstudie är lämpligt när man ska detaljerat och på ett ingående

sätt studera ett enda fall. Esaiisson et al (2007:37) menar att fallstudie är lämpligt att använda sig utav när man ska studera ett fall som innebär en viss komplexitet som exempelvis ett socialt problem. Man kan då argumentera för att politiskt deltagande kan vara ett socialt problem då det innebär både möjligheter men även svårigheter, som exempelvis frågor som rör inkludering och exkludering och den politiska o/jämlikheten.

Vad menas egentligen då med en fallstudie? En fallstudie är precis som ordet betecknar en studie av ett fall. Bryman (2008:74) menar att betydelsen av termen ”fall” innebär en studie av ett specifikt fall som kan innebära en specifik plats, men också ett samhälle eller en organisation kan vara exempel på fall. Det som betonas med ett fall är att man inte enbart studerar ett fall som en plats utan studerar en viss *situation eller miljö* i ett *specifikt fall*. I mitt fall ämnar jag att undersöka den *politiska delaktighetsmiljön i Botkyrka kommun*. Här är det inte bara Botkyrka Kommun i sig som är intressant utan det är *situationen* Botkyrka befinner sig i som utgör fokus för intresset. Bryman (2008:75) menar att i en fallstudie så är det fallet som man undersöker som är av det primära intresset och forskaren ska på ett ingående sätt belysa fallet i fråga och även att belysa unika drag i det specifika fallet. Det är viktigt att komma ihåg att denna studie inte kan ta hänsyn till alla faktorer som möjligen kan påverka det politiska deltagandet. Således kommer endast resursmodellen att prövas som teoretisk underbyggnad för denna undersökning. Jag har delat dessa faktorer i tre teoretiska definitioner: utbildning, inkomst och sysselsättning samt fyra operationella indikatorer: valdeltagande, medborgarförslag, kandidering till kommunfullmäktige och dialogforum.

5.1.1 Statistisk Analys

I den kvantitativa metoden så handlar det ofta om att man ska undersöka två eller flera variabler och sedan undersöka om det hänger ihop och om det finns ett samband mellan dessa variabler som man mäter (Eliasson 2006:95). I min undersökning kommer jag att göra just detta där jag kommer att studera ifall det föreligger en statistisk signifikans samband mellan alla deltagandeformer och resurser, därför så kommer en korrelationsanalys i statistikprogrammet SPSS att genomföras.

5.2 Val av fall

Fallet denna uppsats ämnar undersöka är den politiska delaktigheten i Botkyrka kommun. Frågan uppstår då varför har jag valt att undersöka just Botkyrka Kommun och inte en annan eller flera av andra kommuner samt varför är fallet representativt för det jag ämnar undersöka? Då jag ämnar studera socioekonomiska resursers påverkan på det politiska deltagandet krävs det då att jag har ett fall där populationen i ett visst fall visar skillnader i socioekonomiska resurser som enligt det teoretiska ramverket påverkat det politiska deltagandet. Har man ett fall där i princip hela populationen uppvisar samma andel resurser så är det fallet inte representativt för det jag ämnar undersöka. I mitt fall så är Botkyrka till högsta grad representativt till det jag ämnar undersöka då Botkyrka först och främst uppvisar skillnader i resurser mellan de olika kommundelarna i kommunen. Detta kommer att redogöras för i analysavsnittet där vi ingående studerar resurserna i fråga.

5.3 Validitet och Reliabilitet

Inom vetenskapen användas begrepp som validitet och reliabilitet ofta. Med validitet menas att man mäter det man ämnar mäta, med andra ord det som är relevant för forskningsfrågan. Reliabilitet däremot syftar på att man mäter det man ämnar mäta på ett tillförlitligt sätt (Lundquist:1993:99). Med en hög grad av validitet och reliabilitet så ska man kunna komma till exakt samma slutsats om man använder exakt samma undersökningsmetod.

När det gäller validiteten i denna uppsats så utgår uppsatsen ifrån en specifik definition av politisk deltagande och det är Verba och Nies definition av politiskt deltagande. Utifrån detta kommer man att undersöka den politiska delaktigheten. Använder man en annan operationalisering av politiskt deltagande som är mer ”frikostig” än den definition uppsatsen utgår ifrån som är så finns det säkerligen en risk att man får ett annat resultat då denna uppsats inte har tagit hänsyn till delaktighet som sker i det privata utan endast den delaktighet som sker gentemot de statliga institutionerna där det deltagandet blir till beslut och handling.

Vad gäller reliabiliteten så kommer införskapandet av en analysram leda till en hög nivå av reliabilitet. I och med att en tydlig operationalisering har gjorts bidrar också detta till en högre reliabilitet då jag utgår ifrån samma operationalisering som författarna till teorin utgår ifrån.

5.4 Generaliserbarhet

En vanlig form av kritik som riktas gentemot fallstudier är generaliserbarheten i denna metod. Till skillnad från andra metoder speciellt inom den kvantitativa metod som har en förkärlek för generalisering så har fallstudie som metod ingen som helst ambition att generalisera till andra fall eller till andra populationer (Bryman 2008:79). Detta beror främst på att varje fall har en unik komplexitet som gäller endast det fall man undersöker därför kan en generalisering till andra fall eller populationer inte göras. På grund av att det är en fallstudie så gäller som sagt resultatet utav denna studie endast i Botkyrka kommun. Däremot finns inga hinder att liknande undersökning kan genomföras i andra kommuner med samma förutsättningar och förhållanden som Botkyrka kommun.

6. MATERIAL

6.1 Sekundärmaterial

Denna undersökning kommer att använda sig utav sekundärdata som samlats in och sammanställts av Botkyrka kommun. Detta är således en sekundär analys av Botkyrka kommuns data. Sekundär undersökningsanalys är ny analys av tidigare insamlade data som inte nödvändigtvis ursprungligen samlats in av forskare som använde materialet. Fördelarna med denna typ av analys konstruktion är att data för sekundära analyser kan användas för studier där man testar hypoteser som ofta involverar rapporter om sociala, ekonomiska och politiska villkor som variabler (Neuman 2000:30). Dock är sekundär analys inte utan begränsningar. Forskare riskerar att använda sekundärdata som är olämpligt för vad deras särskilda studier syftar till att

svara på (Neuman 2006:333). Därför är det viktigt att när an använder sig utav sekundärmaterial att studera hur uppgifterna sammanställdes. Detta kan vara ett problem då i vissa fall är det svårt att kontrollera hur sekundärdata har samlats in.

6.2 Källor

Uppsatsen kommer att utifrån operationaliseringen av ”politiskt deltagande” utgå ifrån fyra deltagandeformer som mått på deltagande och dessa är valdeltagandet, dialogforum, medborgarförslag och kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige.

Tabell 1 – Deltagandeformer och insamlandet av material

Deltagandeformer	Mått på deltagande	Källor
Valdeltagande	Antal röstande	Valstatistik
Dialogforum	Antal besökare	Kommunala tjänstemän
Medborgarförslag	Antal inlämnade förslag	Hemsida, kommunala tjänstemän
Kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige	Antal nominerade till kommunfullmäktigelistan	Hemsida, valstatistik

Hur ska i praktiken insamlandet av data ske? För insamlingen av data så kommer kvantitativa metoder att användas då jag betonar kvantifiering när det gäller insamling och analys av data.

- 1) Valdeltagande: Detta är en offentlig handling och inhämtas från valmyndigheten
- 2) Undersöka förekomsten av medborgarförslag inlämnat till Botkyrka kommun. Alla medborgarförslag som inlämnas till Botkyrka kommun är offentliga handlingar och dessa inhämtas efter samråd med tjänstemän i Botkyrka kommun.
- 3) Kandideringar till Botkyrkas kommunfullmäktige: Detta kommer att undersökas genom att studera valsedlarna för alla partier som har kandiderat till kommunfullmäktige i Botkyrka kommun för valet 2010. Valsedlarna är en offentlig handling och inhämtas från valmyndigheten.
- 4) Dialogforum besökare: Detta är en offentlig handling då protokollsutdraget från de olika dialogforumen är offentliga uppgifter. Inhämtandet av dessa uppgifter sker i samarbete med tjänstemän i Botkyrka kommun.

I uppsatsen har jag dessutom vid litteraturinläsningen varit noggrann med att jag har läst på författarens originalverk, alltså att jag inte har läst litteratur som tolkar andra författares teoretiska ramverk. Detta har jag gjort för att jag själv ska få min egen uppfattning och göra min egen tolkning av teorierna. Läser man på andras författares tolkning av andras författare teorier så finns det en risk att ens egen tolkning inte bygger på tolkningen av teorin man själv

vill analysera utan bygger på en tolkning av en andrakälla. Därför har jag varit noggrann med att läsa in mig på originalverken i första hand.

6.3 Analysram

Då jag undersöker fyra olika deltagandeformer så krävs det att man inför en analysram för att alla deltagandeformer ska kunna analyseras på ett tillförlitligt sätt. Exempelvis så kan 13 personer som bor i Tumba stå bakom ett medborgarförslag men endast 11 i Tullinge. Betyder detta att Tumba har en bättre andel deltagande? För att kunna mäta krävs då att man relaterat detta till befolkningsandelen av varje kommunal del som har deltagit i en specifik deltagandeform. Därför kommer varje deltagandeform utgå ifrån en *procentsnitt över andelen av befolkningen inom kommunal del x som har deltagit i deltagandeform x*. På sådan sätt så mäter man det man avser att mäta på ett tillförlitligt sätt.

7. ANALYS

Analysen kommer att genomföras i fyra steg. Det första steget är att enligt resursmodellen undersöka resurserna hos varje kommunal del. Det andra steget är att studera det politiska deltagandet i de olika deltagandeformerna. Det tredje steget är att studera de olika deltagandeformerna och hur resurskrävande dessa är. Det fjärde och sista steget är att undersöka deltagandeformerna tillsammans i förhållande till Resursmodellen och Dahls fem kriterier för demokrati.

7.1. Finns det ett samband mellan resurser och deltagandeformerna?

För att studera ifall det föreligger en statistisk signifikant samband mellan alla deltagandeformer och resurser så kommer en korrelationsanalys i statistikprogrammet SPSS att genomföras. När man undersöker en korrelation så undersöker man sambandet mellan variabler. Det man ska undersöka är då ifall sambandet är positiv (1.0), negativ (-1.0) eller om det inte finns något samband (0.0). En korrelation på 0,0 innebär att det inte finns något samband mellan två variabler. När man har en negativ korrelation med ett minustecken framför siffran så innebär det att det är ett negativt samband. Ju närmare 1.0 desto mer positiv korrelation.

Då jag ska undersöka två variabler så genomför jag en bivariat analys. Det finns ett flertal olika korrelationsanalyser men en av de som oftast nämns inom dessa sammanhang är Pearsons korrelationskoefficient r (Esaiasson et al 2012:366). Den lämpar sig när man ska undersöka korrelation mellan flera variabler som jag gör i detta fall.

Tabell 8 visar beräknad Pearson korrelationskoefficient mellan tre resurser samt fyra deltagandeformer

	Dialogforum	Kandidering	Medborgarförslag	Valdeltagande
Resurser				
Arbetslöshet (%)	0,278	-0,896	-0,963	-0,955
Sig. (2-tailed)	0,651	0,040	0,008	0,000
Utbildning (%)	-0,395	0,880	0,956	0,970
Sig. (2-tailed)	0,511	0,049	0,011	0,006
Medelinkomst (SEK)	-0,435	0,895	0,993	0,989
Sig. (2-tailed)	0,464	0,040	0,001	0,001

En korrelation nära noll visar att det inte finns något samband, med andra ord att andelen av resurser inte spelar någon roll för utfallet av politiskt deltagande, att det politiska deltagandet varken kommer att öka eller att minska om resurserna blir högre eller mindre. Att exempelvis ha högre utbildning inte ger högre politiskt deltagande i de fyra deltagandeformerna eller vice versa. En positiv korrelation innebär att ifall resurserna ökar så kommer också det politiska deltagandet att öka. En negativ korrelation innebär att om resurserna ökar kommer det politiska deltagandet att minska. I vårt fall kan vi se att resurser har en klar samband med det politiska deltagandet.

Den första resursen arbetslöshet uppvisar en hög negativ korrelation i tre av fyra deltagandeformer, valdeltagande, medborgarförslag och kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige. Detta innebär att om arbetslösheten ökar kommer det politiska deltagandet att minska i dessa tre deltagandeformer. Dock uppvisar den en väldigt liten positiv korrelation i dialogforum, alltså om arbetslöshet ökar kommer vi se ett litet uppsving i deltagandet i dialogforum. Den andra resursen utbildning visar även den ett samband mellan politiskt deltagande och resurser då den i alla deltagandeformer förutom dialogforum visar en väldigt hög (nära 1) positiv korrelation vilket visar att ju högre utbildningsnivå desto mer politiskt deltagande. I dialogforum visar den däremot en negativ korrelation, det innebär att ju mindre utbildningsnivå desto mer politiskt deltagande i dialogforum. Den tredje och sista resursen medelinkomst visar även den ett klart samband då vi kan se att även här visar den en klar positiv korrelation i alla deltagandeformer förutom dialogforum, alltså ju högre inkomst desto mer deltagande. I dialogforum visar den i likhet med de tidigare resurserna ett annat resultat där vi ser en liten negativ korrelation, att ju mindre inkomst desto mer deltagande i dialogforum.

Nästa steg är att undersöka värdet i kolumnen ”sig 2-tailed” Ifall värdet som vi hittar är under 0.05 så kan vi säga att sambandet är signifikant, alltså att vi med 95 % säkerhet kan anta att detta samband gäller. Är ”sigvärdet” över 0.05 är skillnaden inte signifikant och då kan jag inte dra förhastadeslutsatser utifrån ett resultat som har låg signifikans.

I kolumnen arbetslöshet kan man se att i deltagandeformerna kandidering, medborgarförslag och valdeltagande har vi ett ”sigvärde” under 0.05 och därför kan man säga att med över 95% säkerhet så gäller sambandet. Dock i dialogforum kan vi se att ”sigvärdet” är över 0.05 därför kan vi inte med 95 % säkerhet säga att detta samband gäller. Samma tendens ser vi i de resterande två resurserna utbildning och inkomst där vi i deltagandeformerna kandidering, medborgarförslag och valdeltagande har vi ett ”sigvärde” under 0.05 och därför kan man säga att med över 95 % säkerhet så gäller sambandet men att i dialogforum så är ”sigvärdet” över 0.05 och därför gäller inte sambandet med över 95 % säkerhet.

Den generella tendensen man kan urskilja från denna korrelationsanalys är att resurser har ett samband med deltagande där ju bättre resurser man har desto mer deltagande uppvisar man. Dock kan vi se att i dialogforum så uppvisar den ett annat resultat där ju sämre resurser man uppvisar desto högre deltagande i just denna deltagandeform. Korrelationsanalysen ger stöd för ett samband kommundelarnas socioekonomiska resurser och dess politiska deltagande. Den resursen som enligt korrelationsanalysen uppvisade högst samband var utbildning och det är just utbildning som enligt Verba och Nie är de resurser som i mångt och mycket ger de medborgerliga kompetenser som krävs för ett effektivt politiskt deltagande. Hur ser det politiska deltagandet ut i de olika deltagandeformerna och kan resursmodellen förklara deltagandet? För att undersöka detta ska jag nu pröva hypotes 1.

7.2 Hypotes 1

H1: Att det politiska deltagandet i Botkyrka Kommun ska ha en kausal relation mellan de tre resurserna (socioekonomiska förutsättningarna) som enligt Verba och Nie leder till ett större politiskt deltagande och det politiska deltagandet. Med andra ord ska vi kunna urskilja ett mönster där ju mer resurser desto högre deltagande.

I detta avsnitt kommer de olika operationella indikatorerna (deltagandeformerna) som redogjorts för i avsnitt 6 att undersökas närmare för att redogöra för det politiska deltagandet bland de olika kommundelarna i varje deltagandeform. Enligt hypotes 1 förväntar jag mig att det politiska deltagandet ska vara som högst i Tullinge och sedan Tumba därefter kommundelarna i Norra Botkyrka Hallunda/Norsborg, Alby och Fittja i den rangordningen.

7.2.1 Valdeltagandet

Valdeltagandet är en de fyra operationella indikatorerna över det politiska deltagandet. Enligt resursmodellen ska vi då förvänta oss att ju mer resurser en kommundel uppvisar desto högre deltagande. Val är inte tillräckligt för att upprätthålla demokrati, men det är en nödvändig ingrediens för att säkerställa demokratisk politiskrepresentation (Heywood 2007:75). I demokratier ges möjlighet att rösta i form av regelbundna val (Verba et al 1978:54), som innebär att välja representanter till olika politiska institutioner och lagstiftande församlingar på lokal och nationell nivå (Milner 2000:84). Hur såg valdeltagandet ut år 2010 i de olika

kommundelarna? Tabellen nedan visar valdeltagandet i Fittja och kolumnen ”snitt” visar snittet av valdeltagandet.

Tabell 9 visar valdeltagandet i de allmänna valen år 2010 per kommunedel:

Kommundel	Riksdag	Landsting	Kommun	Snitt	Rangordning
Tullinge	87.9 %	84.91 %	86.02 %	86,28 %	1
Tumba	79.3 %	74.89 %	75.28 %	76,49 %	2
Hallunda/Norsborg	68.5 %	63.69 %	64.12 %	65,44 %	3
Alby	67.0 %	59.26 %	58.87 %	61,71 %	4
Fittja	66.6 %	58.51 %	58.67 %	61,26 %	5

Valdeltagandet för de allmänna valen år 2010 i Botkyrka kommun präglas av en stor skillnad mellan de olika kommundelarna. I Tabell 9 ser vi valdeltagandet för riksdagsvalet, landstingsvalet och det kommunala valet. Det sammanlagda snittet över de tre valen står under kolumnen ”snitt”. Det som är värt att undersöka är snittet av de tre valen då uppsatsen ämnar inte undersöka varför det finns eventuella skillnader mellan riksdag, landsting och det kommunala valet. Som man kan se i tabellen så har Tullinge det högsta valdeltagandet i Botkyrka Kommun där snitt för valdeltagandet i Tullinge är 86,28%. Plats nummer två intogs utav Tumba som hade snittet 76,49%. Plats nummer tre intogs utav kommundelen Hallunda/Norsborg med snitt 65,44 %. De två kommundelarna med lägst valdeltagande var Alby och Fittja med respektive 61,71 % och 61,26 % som snitt. Valdeltagandet följer exemplariskt ”rangordningen av resurser” där Tullinge hade högst resurser och även högst valdeltagande, men också Fittja som var den kommundelen med minst resurser också i valdeltagandet var den kommundel som hade det minsta valdeltagandet där i snitt 61,26 % av Fittjas röstberättigade invånare använde sin demokratiska rättighet att rösta. Med andra ord gäller hypotes 1 vad gäller valdeltagandet. Tullinge uppvisade den högsta andelen deltagande där man hade 25 % mer valdeltagande än den kommundel som uppvisade sämst resurser och det sämsta valdeltagandet – Fittja. Man kan dessutom se en ganska stor skillnad mellan kommundelarna i Norra och Södra Botkyrka där Tumba som tillsammans med Tullinge utgör Södra Botkyrka visade en relativt hög valdeltagande om man jämför med kommundelarna i Norra Botkyrka som alla tre låg mellan 61-66 % i valdeltagande till skillnad från Tumba som hade en valdeltagande på 76, 49 %.

Det jag kunde förvänta mig enligt hypotes 1 infriades vad gäller valdeltagandet där valdeltagandet blev större ju mer resurser man uppvisade. Valdeltagandet är inte det perfekta måttet att använda sig utav vad gäller politiskt deltagande i Sverige sker val var fjärde år därför är det intressant att undersöka hur det politiska deltagandet ser ut i de deltagandeformer där deltagandet sker *mellan* valen.

7.2.2 Medborgarförslag

Medborgarförslag som var en av de fyra operationella indikatorerna är även den en mått på politiskt deltagande. Enligt hypotes 1 kan vi återigen förvänta oss att Tullinge bör ha den högsta andelen politiskt deltagande och därefter Tumba, Hallunda/Norsborg, Alby och Fittja i den ordningen sett till de resurser de uppvisade (avsnitt 4.4). För att undersöka medborgarförslag har en undersökning gjorts för alla de medborgarförslag som har lämnats in till Botkyrka kommun för år 2013. Därefter har jag skiljt de olika medborgarförslagen sett till den kommundelen förslagsställaren bostadsort.

Tabellen nedan visar alla inlämnade medborgarförslag från varje kommundel år 2013. Antal inlämnade medborgarförslag säger inte något ifall man inte vet hur stor andelen invånare varje kommundel har därför har jag angett procentandel av befolkningen inom varje kommundel som har lämnat in ett medborgarförslag under året 2013. Detta för att resultatet ska vara jämnställt och inte missförstående.

Tabell 10 visar antal inlämnade medborgarförslag per kommundel samt procentandel av befolkning som lämnat in ett medborgarförslag

Kommundel	Antal inlämnade medborgarförslag	Procentandel av befolkningen som lämnat in en medborgarförslag år 2013
Tullinge	43	0.32%
Tumba	45	0.20%
Hallunda/Norsborg	20	0.13%
Alby	5	0.05%
Fittja	2	0.033%

Det vi kan se i denna tabell är att ännu en gång är att den resursstarke kommundelen Tullinge uppvisar den högsta andelen deltagande där Tullinge har lämnat in mest medborgarförslag till kommunen. 0.32 % av Tullinges befolkning har under år 2013 lämnat in ett medborgarförslag till kommun, detta i jämförelse med Fittja där bara två medborgarförslag har lämnats in till kommunen och dessa utgör 0,033 % av Fittjas befolkning. Fittja uppvisade ännu en gång den lägsta andelen deltagande. För övrigt kan vi återigen se att Tumba som var den kommundel med näst bäst resurser ännu en gång är den kommundel som hade efter Tullinge den högsta deltagandet med sina 0,20 % av befolkningssnittet som lämnat in ett medborgarförslag. Kommundelen Hallunda/Norsborg är ännu en gång den bästa kommundelen bland kommundelarna i Norra Botkyrka med sina 0,13 % av befolkningen som lämnat in ett medborgarförslag till kommunen. Alby uppvisade en relativt låg deltagande i denna deltagandeform där endast fem förslag lämnades in till kommunen som utgör 0,05 % av Albys

befolkning. Hypotes 1 kan verifieras vad gäller medborgarförslag då ju mer resurser man uppvisade desto mer inlämnade medborgarförslag per kommunedel.

7.2.3 Kandidering till Kommunfullmäktige

Kandidering till kommunfullmäktige var en av de fyra operationella indikatorerna och här borde vi enligt hypotes 1 förvänta oss ett liknande resultat som i de tidigare deltagandeformerna där Tullinge borde uppvisa den högsta andelen deltagande och Tumba därefter. De resterande kommundelarna i Norra Botkyrka borde visa en lägre deltagande än Södra Botkyrka då alla tre kommundelarna i norr (Hallunda/Norsborg, Alby och Fittja) uppvisade lägre resurser än kommundelarna i söder.

Tabell 11 visar procentandel av befolkningen som har kandiderat till kommunfullmäktige via de partier som finns i Botkyrka.

Kommundel	Procentandel av befolkningen som har kandiderat till kf 2010
Tullinge	0,70 %
Tumba	0,69%
Hallunda/Norsborg	0,34%
Alby	0,45%
Fittja	0,22%

Resultatet i denna deltagandeform visade även den att Tullinge var den kommunedel med det högsta deltagandet där 0,70 % av Tullinges befolkning har kandiderat till Botkyrka kommuns kommunfullmäktige. Tumba ligger tätt bakom med sina 0,69 % av Tumbas befolkning som har kandiderat sig via något av partierna till kommunfullmäktige. Plats tre innehas denna gång av Alby och inte Hallunda/Norsborg som med sina 0,45 % av befolkning som har kandiderat till kommunfullmäktige. Hallunda/Norsborg innehar plats fyra med sina 0,34 % av befolkningen som har kandiderat. Den kommunedel som hade lägst resurser var Fittja och även i denna deltagandeform så var det Fittja som uppvisade den lägsta andelen deltagande då endast 0,22 % av Fittjas befolkning har kandiderat sig till Botkyrka kommuns kommunfullmäktige. Hypotes 1 kan återigen verifieras då vi kan se att ju mer resurser man uppvisade sett till de tre teoretiska definitionerna utbildning, inkomst och sysselsättning desto mer individer från varje kommunedel som har kandiderat till kommunfullmäktige.

7.2.4 Dialogforum

Dialogforum var en av de fyra operationella indikatorerna och det vi kan förväntas oss enligt Dialogforum är att återigen så ska Tullinge ha den högsta andelen deltagande följt av Tumba,

Hallunda/Norsborg, Alby och Fittja i den ordningen. Hur såg det politiska deltagandet ut i de olika kommundelarna för deltagandeformen dialogforum? Här nedan kommer jag att redogöra för antal besökare i dialogforum i varje kommundel för år 2013. Då vissa kommundelar har fler möten per år än andra har jag räknat ut snittet för varje kommundel. Då alla kommundelar har olika befolkningsantal har även snittet av antal invånare i varje kommundel baserat på invånarantalet (över 18 år) hos varje kommundel år 2013 räknats ut för att få fram snittet av befolkningen som har deltagit i dialogforum.

Tabell 12 visar snittbesökare per dialogforum samt snitt av befolkningen inom varje kommundel som besökt en eller flera dialogforumsmöten.

Kommundel	Snitt per dialogforum	Snitt av befolkning 2013
Tullinge	18	0.14 %
Tumba	26	0.12%
Hallunda/Norsborg	13	0.08%
Alby	11	0.11%
Fittja	23	0.38%

Som man kan se i tabellen präglas deltagandet i dialogforumet av ett oväntat resultat sett till vad vi förväntade oss utav hypotesen där Fittja som var den mest resurssvage oväntat nog var den som hade den högsta andelen deltagande i dialogforum. Detta resultat är oväntat om man ser till hypotes 1 där vi kunde förvänta oss att Tullinge skulle ha den högsta andelen deltagande i alla deltagandeformer. Fittja har ett snitt på 23 invånare per dialogforummöte och har efter Tumba det högsta snittet trots att man har det lägsta invånarantalet av alla kommundelar år 2013 (Botkyrka Kommun). Man har ett snitt på 0.38% av befolkningen som har närvarat vid ett eller flera dialogforumsmöte. Plats nummer två intas inte oväntat av den resursstarke Tullinge och Tumba och de två sista platserna intas av Alby respektive Hallunda/Norsborg med snitten 0.11% och 0.08%. Vid första anblicket kan man se på tabellen att skillnaderna mellan de olika kommundelarna inte är så stora. Detta gör sig utmärkande vid plats 2-4 (skillnaderna mellan Alby och Tullinge) där det endast skiljer sig 0.3 procentenheter. Det vi kunde förväntas oss enligt första hypotesen att Tullinge skulle ha den högsta andelen deltagande och Fittja den lägsta kunde inte uppvisas i denna deltagandeform.

Sett till det totala kan vi säga att hypotes 1 - där det politiska deltagandet i Botkyrka Kommun ska följa den totala rangordningen av de tre socioekonomiska resurserna - icke är falsifierbart utan är sannolik i fallet Botkyrka. I tre av fyra av de operationella indikatorerna visade sig hypotesen stämma till hundra då vi kunde att deltagandet i medborgarförslag, kandidering till kommunfullmäktige och valdeltagandet exakt följde den socioekonomiska rangordningen över de olika kommundelarna (avsnitt 4.4). I den fjärde operationella indikatorn – dialogforum – så fick vi ett oväntat resultat som inte överensstämde med hypotesen. Dock

kan man ännu inte falsifiera hypotes 1 utifrån denna faktor därför att hypotes 2 bygger på hypotes 1 där hypotes 2 menar att i de mest resurskrävande deltagandeformer ska vi kunna urskilja en stor skillnad mellan den mest resursstarke och den mest resurssvaga. Men att i de minst resurskrävande deltagandeformerna ska skillnaden mellan kommundelarna inte vara stora utan vi antar att de resurssvaga områden ska visa en större politisk delaktighet i de deltagandeformer som är minst resurskrävande än de i de mest resurskrävande. Därför är nästa steg i analysen att pröva hypotes 2. För att pröva hypotes 2 kommer jag då att utgå ifrån undersökningen där jag utifrån Verba och Nies tolkning av ett resurskrävande deltagandeform rangordnade de olika deltagandeformerna utefter dess resurskrävande egenskaper (avsnitt 4.5.3).

7.3 Hypotes 2

Utifrån de operationella indikatorerna har jag då i avsnitt 4.5.3 undersökt hur resurskrävande varje deltagandeform är och i avsnitt 7.1 undersökt hur deltagandet ser ut i varje deltagandeform hos varje kommundel. Utifrån de teoretiska definitionerna kunde vi se att Tullinge var den kommundel som hade högst resurser och Fittja den kommundel med lägst resurser. Tumba var den kommundel efter Tullinge med högst resurser och Alby och Hallunda/Norsborg som tillsammans med Fittja utgör Norra Botkyrka delade på plats tre och fyra där vi en av resurserna (utbildning) kunde se att Alby hade bättre andel resurser men i resterande två resurser hade Hallunda/Norsborg bättre resurser. De operationella indikatorerna visade att den första hypotesen där andelen deltagande skulle följa rangordningen över resurser i mångt och mycket kunde giltighetsförklaras då i tre av fyra deltagandeformer (valdeltagande, medborgarförslag och kandidering) kunde vi se att Tullinge hade den högsta andelen deltagande, Tumba den näst högsta andelen deltagande och därefter kommundelarna i Norra Botkyrka där Fittja hade lägst deltagande i tre av fyra deltagandeformer som är nämnda ovan. Hallunda/Norsborg hade bättre valdeltagande än Alby i två deltagandeformer av de tre nämnda och dessa är Medborgarförslag och valdeltagande. Alby uppvisade däremot bättre deltagande i Fittja i deltagandeformen kandidering till kommunfullmäktige. Dock var det en deltagandeform som uppvisade ett helt annat resultat och det är deltagandeformen dialogforum. För att undersöka hur ett sådant resultat ska jag då pröva hypotes 2.

H2: Att i de mest resurskrävande deltagandeformer ska vi kunna urskilja en stor skillnad mellan den mest resursstarke och den mest resurssvaga. Men att i de minst resurskrävande deltagandeformerna ska skillnaden mellan kommundelarna inte vara stora utan vi antar att de resurssvaga områden ska visa ett större politisk delaktighet i de deltagandeformer som är minst resurskrävande än de i de mest resurskrävande.

Med andra ord kan vi förvänta oss att av resursmodellen att valdeltagandet som var den minst resurskrävande deltagandeformen också ska vara den deltagandeform som har minst skillnader mellan de olika kommundelarna. Dialogforum som var den näst minst resurskrävande

deltagandeformen ska även den ha mindre skillnader i deltagande jämfört med de två resurskrävande deltagandeformerna medborgarförslag och kandidering till kommunfullmäktige. Vi borde även förvänta oss att den största skillnaden mellan de olika kommundelarna vara som mest i kandidering till kommunfullmäktige och medborgarförslag.

7.3.1 Vilka deltagandeformer kan vi se mest skillnader sett till deltagande?

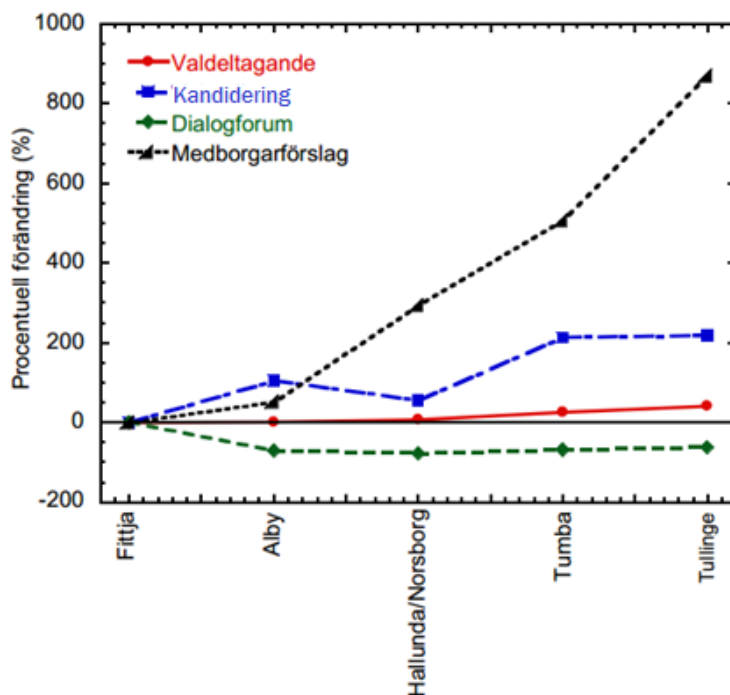
För att mäta skillnaderna mellan de olika kommundelarna och dess deltagande i de fyra olika operationella indikatorerna (deltagandeformerna) kommer all data att normeras till Fittja, med andra ord kommer det politiska deltagandet att relateras till Fittja. För att på ett enkelt sätt kunna se skillnaderna så har undersökning relaterats till Fittja. Fittja är normeringen och denna tabell visar hur större deltagandet är i de olika kommundelarna relaterat till Fittja. På sådan sätt kan vi även urskilja deltagandet mellan de olika kommundelarna och de olika deltagandeformerna. Jag har valt att lägga Fittja som normering då Fittja i tre av fyra deltagandeformer visade lägst deltagande och därför är Fittja som normering den mest lämplige.

Tabell 13 visar deltagandet i de olika deltagandeformerna relaterat till Fittja

Kommundel	Valdeltagande	Kandidering	Dialogforum	Medborgarförslag
Fittja	0%	0%	0%	0%
Alby	1%	105%	-71%	52%
Hallunda/Norsborg	7%	55%	-79%	294%
Tumba	25%	214%	-68%	506%
Tullinge	41%	218%	-63%	870%

Tabell 13 visar deltagandet i de fyra olika deltagandeformerna i varje kommundel relaterat till Fittja. Med andra ord så hade exempelvis Alby 1 % mer valdeltagande än Fittja men där Tullinge hade 41 % mer i valdeltagande jämfört med Fittja. Tumba och Hallunda/Norsborg hade 25 % respektive 7% mer valdeltagande än kommundelen Fittja. Detsamma gäller deltagandeformen ”kandidering till Kommunfullmäktige” där Alby hade 105 % mer deltagande i denna deltagandeform än Fittja. Den kommundel som uppvisade högst var Fittja som hade 218 % mer kandideringar till kommunfullmäktige än Fittja. I Dialogforum kan vi däremot se att alla andra kommundelar har fått en negativ siffra och det innebär att alla kommundelar hade lägre deltagande, som uppvisat i avsnitt 7.1. Tullinge hade 61 % lägre deltagande i dialogforum än Fittja och Hallunda/Norsborg som hade det lägsta deltagandet i denna deltagandeform hade 79 % lägre deltagande i dialogforum.

Figur 3 visar grafiskt deltagandet i de olika deltagandeformerna relaterat till Fittja. För att på ett grafiskt sätt kunna visa skillnaderna har samma undersökning grafiskt redogjorts för i en index diagram (figur 3). Diagrammet visar de fyra olika deltagandeformerna där x-axeln är de olika kommundelarna och y-axeln visar procentandelen för varje kommundels deltagande för varje deltagandeform. Då Fittja hade totalt sett den lägsta politiska delaktighet och var den mest resurssvaga så har diagrammet använt Fittja som normering. Med andra ord visar procentandelen hur mycket högre procentandel varje kommundel hade i de olika deltagandeformerna än Fittja. Ju rätare en linje är desto mindre skillnad och ju högre lutning på en linje desto mer skillnad i deltagandet.



Figur 3

7.3.2 Vad säger resursmodellen om resultatet?

Det vi kan se i diagrammet (figur 3) är att valdeltagandet har en ganska rät linje. Detta visar att skillnaderna mellan de olika kommundelarna inte alls är så stora jämfört med de andra. Valdeltagandet är också den deltagandeform som har minst skillnader i deltagande. För att relatera detta till resursmodellen så är också valdeltagandet den deltagandeform som kräver minst resurser. Linjen för dialogforum visar även den en ganska rät linje, dock är det en negativ linje vilket visar att Fittja hade den högsta andelen deltagande i dialogforum och där de resterande kommundelarna då visar en negativ procentandel jämfört med Fittja. Dock är dialogforumlinjen inte lika rät som valdeltagandet vilket tyder på att skillnaderna i dialogforum är högre än skillnaderna i valdeltagandet.

Rangordningen för hur resurskrävande varje deltagandeform (avsnitt 4.5.3) visar att dialogforum var den deltagandeform som var efter valdeltagandet minst resurskrävande och således kan vi också se att dialogforum efter valdeltagandet visade minst skillnader i deltagandet jämfört med de andra deltagandeformerna.

Den linjen som lutar uppåt mest är linjen för deltagandeformen ”medborgarförslag” där vi kan se en väldig uppåtgående linje där skillnaden mellan Fittja (minst deltagande) och Tullinge (mest deltagande) låg på hela 870 %. Linjen för Kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige visar även den en uppåtgående linje och lutar mer än både dialogforum och valdeltagande linjerna, dock inte mer än linjen för medborgarförslag. Detta visar att skillnaderna i deltagandeformen ”kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige” är betydligt mycket högre än skillnaderna i deltagandeformerna dialogforum och valdeltagande men att medborgarförslag visar upp mer skillnader i deltagande mellan de olika deltagandeformerna.

Enligt hypotes 2 förväntade vi oss att skillnaderna skulle vara lägst i valdeltagande då det var den minst resurskrävande och i undersökningen visade det sig att valdeltagandet var den deltagandeform som uppvisade minst skillnader mellan de olika deltagandeformerna. Efter valdeltagandet var dialogforum den deltagandeform som krävde minst resurser och även här kunde vi se att skillnaderna mellan de olika kommundelarna inte alls var så stora som i de resurskrävande deltagandeformerna medborgarförslag och kandidering till kommunfullmäktige. Vi förväntade oss även att deltagandeformerna ”kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige” och ”medborgarförslag” skulle vara mycket högre än deltagandeformerna valdeltagande och dialogforum som krävde mycket mindre resurser och detta visade sig vara sant då båda linjerna för medborgarförslag och kandidering är uppåtgående linjer. Däremot förväntade vi oss att kandidering till kommunfullmäktige skulle uppvisa större skillnader än medborgarförslag och det visade sig att så var inte fallet då medborgarförslag uppvisade mycket större skillnader. Dock anser jag att man inte kan falsifiera hypotesen enbart på den grunden då vi totalt sett kan se att ju mindre resurskrävande deltagandeform ju mindre skillnader mellan de resursstarka och de resurssvaga. Majoriteten av de politiska partierna i Botkyrka har en kvotering vad gäller kandidater från de olika kommundelarna där varje kommundel måste vara återspeglad i valsedlarna. Detta kan rimligtvis förklara den skillnaden som inte uppstod som var förväntad.

Resursmodellen har enligt mig giltighet i Botkyrka då både hypotes 1 och 2 visade generellt sett exakta resultat som man kunde förvänta sig. Hypotes 1 visade på ett exemplariskt sätt att ju högre resurser en kommundel uppvisade desto mer deltagande uppvisade den. Hypotes 2 visade också att ju mindre resurskrävande deltagandeformerna var desto mindre skillnader i deltagande mellan de olika kommundelarna. Detta visar ju att förklaringen till varför Fittja - eller i allmänhet de resurssvaga kommundelarna – är mindre delaktiga i politiken inte ligger i att de inte ”bryr” sig om politik utan det ligger i resurser. I de deltagandeformer som krävde mindre resurser visade de resurssvaga kommundelarna en relativt hög andel delaktighet än i de deltagandeformer som krävde mer resurser.

7.4 Jämlikt Deltagande?

För man uppnå en hög politisk delaktighet ska man satsa på deltagarformer som inte är resurskrävande. Medborgarförslag en deltagandeform som är väldigt resurskrävande och där kunde man se gigantiska skillnader i det politiska deltagandet. Tullinge och Tumba hade i särklass mest skrivna medborgarförslag men där Alby och Fittja som har de minsta resurserna också är de två kommundelar som hade bidragit till väldigt få antal inlämnade medborgarförslag. I ett demokratiskt system så bör medborgare under hela den politiska processen ha tillräckliga möjligheter och lika möjligheter till att beslut är fattat att uttrycka sina åsikter och att ha möjligheten att själva styra upp frågor på dagordningen. I Botkyrkas fall där vi har kunnat se stora skillnader sett till resurser mellan de olika kommundelarna samt att i de resurskrävande formerna sett en stor skillnad i deltagande. Då vissa deltagandeformer bygger på att man har ”hög” resurser så verkar detta vara för en exkluderande form då man exkluderar mer eller mindre de med mindre resurser. Detta verkar då inte för ett effektivt deltagande då alla medborgare inte har samma möjligheter att göra sin röst hörd.

I teorin har alla medborgare rätt att lämna in medborgarförslag och att engagera sig i partier men i praktiken kan vi se att de kommundelar med sämre resurser tenderar att inte delta i dessa deltagandeformer i hög grad såsom de med bättre resurser som tenderar att ha en ganska anmärkningsvärd högre deltagande i de resurskrävande deltagandeformerna. Det ojämlika deltagandet skapar också problem vad gäller makten över dagordning alla medborgare bör ha en kollektiv rätt att kontrollera dagordningen. Befogenhet att kontrollera den politiska dagordningen är makten att avgöra vilka politiska frågor som kommer att diskuteras, i vilken ordning de kommer att diskuteras, och alternativen som kommer att beslutas om. I teorin har alla invånare rätt att engagera sig i ett parti och arbeta för att själv kunna exempelvis bli invald i kommunfullmäktige. Dock är detta mer resurskrävande än exempelvis dialogforum och på grund av detta kan vi se att de med mest resurser även har varit mer politiskt delaktiga. I dagens läge kan vi se att det råder stor skillnad mellan de olika kommundelarna sett till individer som står i kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige och därför leder detta till att de kommundelar med bättre resurser också får mer kontroll över agendan än de kommundelar med mindre resurser och detta i sig leder till en samhällsklimat som präglas av politisk ojämlikhet.

Dialogforum till skillnad från de andra deltagandeformerna är en deltagandeform som kräver väldigt lite resurser och därför kunde vi se hur de kommundelar med minst resurser Alby och Fittja hade verkligen höjt upp sig och Fittja var faktiskt den kommundel med högst andel invånare per snitt som har närvarat vid dialogforumen. Att engagera sig inom ett parti är en deltagandeform som är väldigt resurskrävande och därför kunde vi se att där fanns det stora skillnader mellan de kommundelar som hade goda respektive mindre goda resurser.

Denna studie visar också att ju mindre resurskrävande deltagandeformer desto mer jämlik deltagandeform kan vi se. I de resurskrävandeformerna medborgarförslag och kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige kunde man se gigantiska skillnader. De mindre resurskrävande deltagandeformerna med dialogforum i fokus visade att de resurssvaga kommundelarna tenderade att delta mer i denna deltagandeform än jämfört med de två resurskrävande

deltagandeformerna. Detta resultat är viktigt då politisk deltagande är en demokrati och jämlikhetsfråga och den ska vara tillgänglig för alla oavsett de ”resurser” man uppvisar. I Botkyrka kommun krävs det därför en satsning på deltagandeformer som är mindre resurskrävande, då kan man få en politisk deltagande som är lika i kommunens alla delar och vi får ett jämlikt samhälle där alla är deltagande och inkluderande och inte ett samhälle präglad av ojämlikhet och deltagande former som bygger på exkludering. Enligt resursmodellen är det mer sannolikt att individer med höga socioekonomiska resurser har de resurser som väcker ett intresse som i sin tur stimulerar ett politiskt deltagande. Den empiriska analysen indikerar en ganska tvetydig trend. Å ena sidan ser vi att de resursstarka kommundelarna Tumba och Tullinge i tre av fyra deltagandeformer har den högsta andelen av deltagande, i vissa deltagandeformer som exempelvis medborgarförslag kan vi se en betydande skillnad mellan de två resursstarkaste kommundelarna Tullinge och Tumba och de i jämförande med kommundelarna i södra Botkyrka resurssvaga kommundelarna Alby, Fittja och Hallunda/Norsborg. Å ena sidan kan vi se att de resurssvaga kommundelarna istället deltar i alternativa former av politiskt deltagande som är mindre resurskrävande, till exempel genom dialogforum. I Botkyrka ser vi då att de deltagandeformer som är mindre resurskrävande är en viktig arena för politisk delaktighet och inflytande för de kommundelar som saknar tillräckliga resurser för att delta i de mer resurskrävande deltagandeformerna. Dessa resultat är dock inte en motsägelse till resursmodellen. Enligt Verba et al (1972) så kan man inte dra slutsatsen att de som är resurssvaga inte är politisk delaktiga för att de *inte vill* utan även de som inte har tillräckliga resurser för att delta i de mer resurskrävande deltagandeformerna har fortfarande motivation och intresse att delta. Detta har empiriskt bevisats i uppsatsen där vi kunde se att den kommundel som visade sig ha minst resurser Fittja var också den som hade det högsta deltagandet i deltagandeformen dialogforum. Här hade Fittja högre andel delaktighet än både Tullinge och Tumba som i jämförande med Fittja hade mycket bättre resurser.

7.5 Tidigare Forskning

Spångs undersökning visade att deltagandeformer är viktigt för att uppnå en mer jämlik politiskt deltagande bland samhällets alla grupper sett till etnicitet, kön och klasser. Undersökningen visade dessutom att deltagandeformer som är mer brukarvänliga leder till mer politiskt deltagande än de mer traditionella deltagandeformerna.

Min undersökning visade snarlika resultat men skillnaden är att deltagandeformerna inte automatiskt leder till ett högre politiskt deltagande ju mer brukarvänliga de är utan skillnaden ligger i hur pass resurskrävande de olika deltagandeformerna är sett till resurserna utbildning, inkomst och sysselsättning. De deltagandeformer som krävde mycket resurser som exempelvis medborgarförslag och kandidering till Botkyrkas kommunfullmäktige uppvisade också en stor skillnad mellan de olika kommundelarna där de kommundelarna med mindre resurser också uppvisade mindre deltagande i dessa deltagandeformer. Däremot så var de deltagandeformer som krävde lite resurser (valdeltagande och dialogforum) så var skillnaderna mellan de olika

kommundelarna inte alls så stora där till och med i en av deltagandeformerna (dialogforum) så uppvisade den kommunal med minst resurser också var överraskande nog den kommunalen med högst deltagande.

I fallet Botkyrka så kan vi också se att mycket av det politiska deltagandet i Botkyrka sker i institutionella former som kräver mycket resurser. Min undersökning visar således att de mest resurskrävande deltagandeformerna också var deltagandeformer som var präglade av institutionalisering som exempelvis medborgarförslag som till skillnad från dialogforum som var inte präglade av institutionalisering. Denna institutionalisering av politiskt deltagande leder till resurskrävande deltagandeformer och därför krävs former som är mindre institutionaliserande för att uppnå en högre politisk jämlikhet.

8. SLUTSATS

För att svara på forskningsfrågan har en operationalisering gjorts där de operationella indikatorerna var de fyra olika deltagandeformerna som var valdeltagande, medborgarförslag, kandidering till kommunfullmäktige och dialogforum. Utifrån de teoretiska definitionerna utbildning, sysselsättning och inkomst har även en rangordning gjorts där Tullinge uppvisade bäst resurser i alla de tre teoretiska definitionerna och Fittja uppvisade sämst resurser. Tumba uppvisade efter Tullinge bäst resurser och sedan Hallunda/Norsborg respektive Alby i respektive ordningen. Enligt resursmodellen kunde jag då förvänta mig att det politiska deltagandet baserat på de operationella indikatorerna skulle vara högre ju högre resurser man uppvisade och min undersökning uppvisade att i tre av fyra deltagandeformer (valdeltagande, medborgarförslag och kandidering) så var det just så att ju mer resurser man uppvisade desto mer deltagande. Den statistiska undersökningen visade även den att det finns ett klart samband mellan de operationella indikatorerna (deltagandeformerna) och de teoretiska definitionerna (utbildning, sysselsättnings och inkomst) i den bemärkelsen att ju bättre resurser man hade skulle detta leda till högre deltagande. Dock var det en deltagandeform som uppvisade andra tendenser än andra deltagandeformer och det var deltagandeformen dialogforum. Detta lade grund till den andra delen av resursmodellen som menade att ju mer resurskrävande en deltagandeform är desto mer skillnader kan man förvänta sig mellan de resurssvaga och de resursstarka i den bemärkelsen att jag i mitt fall förväntade mig att i den mest resurssvaga deltagandeformen skulle det vara minst skillnader i deltagande och i den deltagandeform som kräver mest resurser skulle den visa mest skillnader.

Undersökningen visade att i den minst resurskrävande deltagandeformen som var valdeltagande kunde man även se minst skillnader mellan de olika kommunalerna. Dialogforum som efter valdeltaganden var den minst resurskrävande visade också mindre skillnader i deltagande sett till de två deltagandeformer som krävde mest resurser (medborgarförslag och kandidering). Den deltagandeform som var mest resurskrävande kandidering till kommunfullmäktige uppvisade dock mindre skillnader jämfört med medborgarförslag som krävde mer skillnader. Detta kunde dock förklaras med att en majoritet

av partierna i Botkyrka har på sina kommunfullmäktigelistor infört en kvotering där man garanterar att kommundelarna i Norr även de ska finnas med i valsedlarna.

Deltagandeformen dialogforum uppvisade även ett oväntat resultat i den bemärkelsen att Fittja som var den kommundel med sämst resurser oväntat nog uppvisade högst deltagande. Detta visade att val av deltagandeformer är viktigt för att uppnå politisk jämlikhet där man i Botkyrkas fall kunde urskilja stora skillnader sett till resurser. Undersökningen visade att deltagandeformer som är mindre resurskrävande är att föredra så att även de kommundelar med mindre resurser ska kunna delta och därav få en ökat politisk jämlikhet. I Botkyrka är därför dialogforum en viktig arena för politisk delaktighet för att få en jämlikt politiskt deltagande bland alla kommundelar då undersökningen har visat att i dialogforum samt i valdeltagandet har skillnaderna mellan kommundelarna varit relativt mindre än i de resurskrävande deltagandeformerna. Detta resultat är dock inte en motsägelse till Resursmodellen då Verba och Nie menar att även om den enskilde inte har tillräckliga resurser för att delta har denne säkerligen fortfarande motivation och intresse att delta.

Alla resurser visade ett samband med individens nivå politiskt deltagande. Dock visade dialogforum ett negativt samband med resurserna, alltså ju mer arbetslöshet och ju mindre inkomst och sysselsättning desto mer deltagande i dialogforum. Detta bekräftar den generella tendensen att de resurssvagare kommundelarna söker sig till de mindre resurskrävande deltagandeformerna som dialogforum är.

Analysen visar även att kommundelarna Tullinge och Tumba som var de två i särklass resursstarkare kommundelarna deltar mer i deltagandeformerna medborgarförslag och kandidering till kommunfullmäktige jämfört med dialogforum. Dessa tre är tillsammans de deltagandeformer som bygger på en deltagandeform mellan valen. Anledningen till detta skulle kunna vara att Tullinge och Tumba som är de två resursstarka kommundelarna söker sig till de resurskrävande deltagandeformerna då de uppvisar redan relativt höga andel resurser. Detta i sig skapar ett demokratiskt problem då de resursstarkare kommundelarna får sig ett grepp om de politiska institutionerna som exempelvis kommunfullmäktige som då blir dominerat av individer boende i de Södra delarna av Botkyrka. Detta går emot Dahls fjärde och femte kriterie där det fjärde kriteriet *kontroll över agendan* handlar om att medborgare bör ha en kollektiv rätt att kontrollera dagordningen. I och med att de resurssvagare kommundelarna inte finns representerade på samma sätt som sina motparter i söder kan man argumentera för att det fjärde kriteriet inte uppfylls där kommundelarna i Södra Botkyrka har kontroll över agendan i och med kontrollen över de politiska institutionerna i Botkyrka såsom kommunfullmäktige och de olika nämnderna.

Det femte och sista kriteriet är *inkludering* och betonar att alla i ett land som påverkas av politiska beslut ska ha möjlighet att delta i den politiska processen (Dahl 1989:116). Med andra ord ska den politiska processen verka inkluderande och inte exkluderande och ingen ska någonsin kunna fråntas denna politiska rättighet. Även det femte kriteriet kan ifrågasättas i detta fall då vi kan se en tendens av exkludering i och med den politiska ojämlikheten. Denna exkludering sker inte medvetet då alla i laglig rätt har rätten till att kandidera men i och med att

denne kandidering är resurskrävande skapas en omedveten utestängningsmekanism som drabbar kommundelarna i Norra Botkyrka.

Slutligen visar denna uppsats att i fallet Botkyrka är val av deltagandeformer är väldigt viktigt för att få ett ökat politisk jämlikhet, speciellt när ett samhälle visar olika socioekonomiska förutsättningar blir detta ännu viktigare för att få en ökat politisk jämlikhet där hela samhället deltar och således är representerade i politiken, med andra ord delaktiga i beslutsfattandet och maktutövningen. Då denna uppsats genomfördes på en aggregerad nivå skulle det vara intressant om man gör samma undersökning i individnivå där man anammar ett mer kvalitativt metodangrepp och således får in andra perspektiv på denna forskningsfråga för att undersöka ifall det föreligger andra faktorer till politiskt deltagande än denna uppsats ämnade att undersöka.

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

LITTERATUR

- Bengtsson, Åsa. (2008) *Politiskt deltagande*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Bruce Bimber, 2001. "Information and political engagement in America: The search for effects of information technology at the individual level," *Political Research Quarterly*, volume 54, number 1, pp. 53–67.
- Blais, André (2000). *To vote or not to vote? The merits and limits of rational choice theory*.
- Bryman, Alan. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber
- Bäck, Henry & Larsson, Torbjörn. (2008) *Den svenska politiken: struktur, processer och resultat*. 2. uppl. Malmö: Liber.
- Dahlstedt, Magnus & Hertzberg, Fredrik (2005). Demokrati på svenska: avslutande reflektioner. *Demokrati på svenska : om strukturell diskriminering och politiskt deltagande* : 93 ref.
- Dahl, Robert A. (1989) *Democracy and its critics*. New Haven: Yale Univ.
- Dalton, Russell J. (2008). *Citizen politics: public opinion and political parties in advanced industrial democracies*. 5. ed. Washington, D.C.: CQ Press.
- Downs, Anthony (1957). *An economic theory of democracy*. New York: Harper & Row.
- Easton, Brian. (1981) *Pragmatism and progress: social security in the seventies*. Christchurch: Univ. of Canterbury.
- Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, Peter (2007). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 3., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik.
- Finkel, S. E. "Civic Education and the Mobilization of Political Participation in Developing Democracies, *Journal of Politics*, Vol. 64, November 2002, pp. 994-1020.
- Franklin, Mark N. (2004). *Voter turnout and the dynamics of electoral competition in established democracies since 1945*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Holmberg, Sören & Oscarsson, Henrik (2004). *Väljare: svenskt väljarbeteende under 50 år*. 1. uppl. Stockholm: Norstedts juridik.
- Leighley, Jan E. & Jonathan Nagler. 1992. *Socioeconomic Class Bias in Turnout, 1964-1988 - The Voters Remain the Same*. *American Political Science Review* 86:725–736 Lundquist,
- Norris, Pippa (2002). *Democratic Phoenix: reinventing political activism*. Cambridge: Cambridge University Press

- Phillips, Anne. (1998) *Feminism & Politics*. Oxford: Oxford University Press
- Putnam, Robert D. (2000) *Bowling alone: the collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster
- Riker, William H. & Ordeshook, Peter C. (1973) *An introduction to positive political theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall
- Steven J. Rosenstone & John Mark Hansen. (1993) *Mobilization, Participation, and Democracy in America*. (New York: Macmillan Publishing Company)
- Siim, Birte. (2000) *Gender and citizenship: politics and agency in France, Britain and Denmark*. Cambridge: Cambridge Univ. Press
- Strömblad, Per. (2003) *Politik på stadens skuggsida*. Diss. Uppsala : Univ., 2003
- Verba, Sidney & Nie, Norman H. (1972). *Participation in America: political democracy and social equality*. 1. ed. New York: Harper & Row
- Verba, Sidney, Schlozman, Kay Lehman & Brady, Henry E. (1995). *Voice and equality: civic voluntarism in American politics*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press
- Whiteley, Paul. (1995) *Rational choice and political participation*. Political Research Quarterly
- Wolfinger, Raymond E. & Rosenstone, Steven J. (1980). *Who votes?* New Haven: Yale U.P. Pittsburgh, Pa.: University of Pittsburgh Press.

ELEKTRONISKA KÄLLOR

Botkyrka.se (2014). (Elektronisk) Tillgänglig
<http://www.botkyrka.se/besokare/ombotkyrka/kommunfakta>

UTREDNINGAR OCH PUBLIKATIONER

SKL Kunskapsrapport: *Politisk delaktighet, demokrati och mänskliga rättigheter i kommuner*, 2009.

SOU 2005:112. *Demokrati på svenska? – Om strukturell diskriminering och politiskt deltagande*.

ÖVRIGA REFERENSER

Sveriges riksdag (2011). *Sveriges fyra grundlagar: studiematerial från riksdagen* [Studiematerial]. Stockholm: Riksdagen.